Bundel - Raadsinformatiebijeenkomst van 17 juni 2025

1 Ondersteuning van de Utrechtse leerling
Tijd: 19:30-21:00
Locatie: Stadhuishal
Beleidsterrein: Onderwijs
Portefeuillehouder: Wethouder Eerenberg
Agendeerders:
Venita Dada-Anthonij (D66), Hester Assen (PvdA) Maartje Vermeulen (GroenLinks), Janouke van Meerveld (Student & Starter), Juriaan Otto (EenUtrecht), Job van de Broek (CDA) en Anton Stam (Volt).
Motivatie:
Inmiddels is bekend geworden dat het kabinet is gevallen. Helaas er nog steeds onzekerheid over wat er gaat gebeuren met o.a. de onderwijskansenregeling en andere onderwijsbezuinigingen. Zowel leerlingen uit het basis als het voortgezet onderwijs zullen hierdoor geraakt worden.
Graag horen bovenstaande fracties van het Samenwerkingsverband, schoolbesturen en schoolleiders (PO) en directeuren (VO), leerkrachten en docenten of, hoe en in welke mate de voorgestelde landelijke bezuinigingen impact hebben op de ondersteuning van Utrechtse leerling in de praktijk.
Daarnaast gaan bovenstaande partijen graag in gesprek over hoe een nieuwe situatie, waarin extra ondersteuning aan leerlingen verminderd of onderbroken moet worden, voorkomen kan worden.
Daarnaast willen we graag in gesprek over hoe het veld er nu in slaagt de doelen binnen het onderwijs (op kansengelijkheid, goed en passend onderwijs, thuiszitters, segregatie tegengaan, burgerschap) te realiseren of wat daarin de uitdagingen of beperkingen zijn.

Raadsbrief Kwartaalbrief onderwijs 3e kwartaal 2024
Raadsbrief voortgangsrapportage passend onderwijs en voortijdig schoolverlaten Q1 2025
Beantwoording schriftelijke vragen 2025 nr 35
Informatie over RIB
Presentatie NUOVO

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Eva Spanjer	**Datum**	21 oktober 2024
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	12818422
E-mail	eva.spanjer@utrecht.nl	**Onderwerp**	Kwartaalbrief onderwijs 3e kwartaal 2024
Bijlage(n)	3 (waarvan 1 onderaan)	**Beleidsveld**	Onderwijs

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de kwartaalbrief met daarin informatie over de laatste ontwikkelingen en toezeggingen aan uw raad over onderwijs. We informeren u in deze kwartaalbrief over de ontwikkelingen op de onderwijstaken[1] waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, over activiteiten die raken aan het coalitieakkoord en over ontwikkelingen en opvolging van moties en toezeggingen van uw raad. Deze kwartaalbrief onderwijs bestaat uit een deel met informatie over onderwijsbeleid (A) en een deel met informatie over onderwijshuisvesting (B). De laatste kwartaalbrief onderwijs ontving u op 25 juni 2024.

Beantwoording raadsvragen

Uw raad heeft in de afgelopen kwartaal een aantal sets aan schriftelijke vragen gesteld ter beantwoording. De volgende schriftelijke vragen zijn beantwoord:

- SV116 over (sociale) veiligheid onder de Utrechtse jeugd en op scholen op 9 juli jl.
- SV117 over busje komt zo, of toch niet? op 2 juli jl.
- SV119 over starten in de brugklas heeft een prijskaartje op 3 september jl.

Moties en toezeggingen

Met deze raadsbrief worden de volgende toezeggingen en moties afgedaan:

- Toezegging 336
- Toezegging 596
- Toezegging 621
- Toezegging 629
- Toezegging 775
- Motie M179
- Motie M195

Commissie

In de commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie hebben we over de volgende onderwerpen met uw raad gesproken:

[1] Over o.a. Onderwijsachterstanden beleid (OAB), LEA (UOA), leerplicht, leerlingenvervoer, voortijdig schoolverlaten, onderwijshuisvesting.

- Raadsbrief Voortgangsrapportage passend onderwijs en voortijdig schoolverlaten op 20 juni jl.

Raadsbrieven
De volgende raadsbrieven hebben we in de afgelopen periode aangeboden aan uw raad.
- Raadsbrief Vaststellen leerlingenprognose 2024 op 25 juni jl.
- Raadsbrief Ontwikkelingen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2041 op 27 juni jl.
- Raadsbrief Update Onderzoek Kinderopvang op 27 juni jl.
- Raadsbrief Afronding aanbestedingsprocedure International School Utrecht (ISU) op 4 september jl.
- Raadsbrief Advies beoogde fusie scholen Hart van Noord
- Voortgangsrapportage Onderwijshuisvesting

Raadsvoorstellen
De volgende raadsvoorstellen hebben we in de afgelopen periode aangeboden aan uw raad
- Raadsvoorstel Verordening leerlingenvervoer op 19 juli jl.

Deel A. Onderwijsbeleid
In het dit deel gaan we in op de volgende beleidsonderwerpen: Utrechtse Onderwijsagenda, aanpak lerarentekort, kinderopvang, VE op maat groepen, dag van de voorschool, passend onderwijs, speciaal onderwijs, leerlingenvervoer, nieuwkomersonderwijs, bibliotheek en de Ontdekhal.

Utrechtse Onderwijsagenda
Bijgevoegd bij deze kwartaalbrief vindt de raad het jaarplan van de Utrechtse Onderwijsagenda (UOA) voor schooljaar 2024/2025, zoals afgesproken in toezegging 775. Het jaarplan is een concretisering van de ambities in de UOA werkagenda 2024-2027. Het jaarplan heeft twee doelen: 1) het is een instrument voor het UOA-netwerk bij de gewenste en benodigde sector-overstijgende samenwerking van de domeinen onderwijs, jeugdhulp, volksgezondheid en de sociale basis. Het wordt gebruikt om doelen concreet te maken en koers te houden. En 2) het jaarplan is de manier waarop de UOA partners aan de stad Utrecht laten zien waar zij aan werken en welke resultaten zij boeken.

In het jaarplan vindt u ook de uitwerking van toezeggingen die zijn gedaan tijdens het debat op 11 april 2024, waaronder de toezeggingen over:
- Inzichtelijk maken niveau van basisvaardigheden (p. 4 jaarplan)
- Aandacht om ouderbetrokkenheid te stimuleren om zo leerprestaties te bevorderen (3, 7)
- Utrecht Mensenrechtenstad krijgt aandacht op de website van de UOA (p. 4 jaarplan)
- Voortgang en ontwikkeling 0 - 18 scholen (p. 7 jaarplan)
- Behoefte brede brugklassen (motie M195, p. 7 jaarplan)
- Plan van aanpak buurtscholen (p. 5 jaarplan)
- Burgerschapsonderwijs wordt verder uitgewerkt in relatie tot het MKB en hoe wij als gemeente dit verder kunnen ondersteunen (p. 4, 7). We organiseren een bijeenkomst voor Utrechtse ondernemers over de doelen van de UOA en hoe hier aan bij te dragen, bijvoorbeeld in het solidariteitsfonds. De frequentie stemmen we af op basis van de behoefte.
- Aandacht voor praktijk- en speciaal onderwijs (inleiding jaarplan en hebben we aandacht voor in de verdere uitwerking van de werkagenda)
- Uitwerking familiescholen: nemen we mee in de uitwerking van de werkagenda. We versterken de samenwerking tussen ouders, scholen en de wijk door lessen te trekken uit het familieschoolconcept. Deze aanpak beoogt de kracht van ouders en de wijk te verbinden met het onderwijs, passend binnen het veranderde zorglandschap. Het doel is om kinderen optimale kansen te bieden door ouderbetrokkenheid te vergroten en de rol van de school als

onderdeel van de wijk te versterken. Zoals toegezegd aan uw raad worden ouders, leerlingen en professionals zo goed mogelijk betrokken bij de uitvoering van de UOA werkagenda. Soms door hen te informeren via medezeggenschaps- of leerlingenraden. Andere doelen en ambities lenen zich beter om mede met ouders, leerlingen en professionals uit te voeren. We hanteren het kompas voor zeggenschap uit de beleidsnota 'Samen stad maken' om te kiezen welke samenwerkingsvorm het beste past. Een voorbeeld van uitwerking van ambities waarin we actief ouders, leerlingen en professionals betrekken zijn: de ontwikkeling van het solidariteitsfonds ter vervanging van de vrijwillige ouderbijdrage en in het inclusiviteitspanel dat meepraat over de ontwikkeling van inclusieve scholen.

Onderdeel van de werkagenda 2024-2027 was de ambitie om te komen tot een passende governance-structuur voor de UOA. In augustus 2024 hebben de partners van de UOA met elkaar de ambitie uitgesproken om op termijn toe te willen groeien naar een stedelijke agenda voor de Utrechtse Jeugd. Een eerste stap is het vervlechten van verschillende bestuurlijke tafels die er zijn in de stad. De deelnemersgroep aan het bestaande UOA platform wordt daarom uitgebreid, zodat er één bestuurlijke tafel is waarin onderwijs, kinderopvang, de sociale basispartijen, (gespecialiseerde) jeugdhulp en JGZ met elkaar sturen op thema's die de Utrechtse jeugd betreffen. We organiseren een gezamenlijke vergaderdag waarop de verschillende gesprekken op één dag geclusterd worden, afgesloten door een plenaire vergadering van alle partners. De eerste keer dat deze dag georganiseerd wordt is in november 2024.

Aanpak lerarentekort
Bij de start van het schooljaar staan er nog vacatures open. Een deel van de scholen start met onderbezetting, wetende dat in de loop van het schooljaar de personele capaciteit nog dunner zal worden en er geen vervangers zijn. Een beeld dat we helaas inmiddels herkennen uit eerdere jaren. Scholen krijgen meer ervaring in het omgaan met personeelstekorten. We hebben geen signalen ontvangen dat de situatie heel anders is dan vorig jaar. Hieronder gaan we in de op de stagevergoeding, voorrang bij huurwoningen, parkeervergunning en de start van de campagne werken in het onderwijs.

- *Stagevergoeding*

In onze vorige kwartaalbrief zijn we ingegaan op het ontbreken van een regeling voor stagevergoedingen in het onderwijs. Een stagevergoedingsregeling doet recht aan de waardering die studenten in het primair onderwijs verdienen, en maakt de sector aantrekkelijker als toekomstige werkgever. De schoolbesturen primair onderwijs (PO) willen graag afspraken maken over harmoniseren van de stagevergoeding. De Rijksbekostiging van het PO is ontoereikend voor deze uitbreiding van de arbeidsvoorwaarden. De sociale partners in het PO onderzoeken gezamenlijk hoe een stagevergoeding ingericht en gefinancierd kan worden. In het voortgezet onderwijs hebben de leden van de VO-raad inmiddels een regeling voor stagevergoedingen afgesproken. Deze worden meegenomen in de cao-onderhandelingen, omdat het onwenselijk is dat deze afspraken niet voor iedereen gelden. We volgen deze ontwikkeling op de voet, wetende dat er geen financiële ruimte is voor Utrechtse arbeidsvoorwaarden.

- *Beroepsvoorrang huurwoningen*

Enkele maatschappelijke beroepen (in sectoren onderwijs, zorg, politie) kenden al een voorrangscriterium in de huisvestingsverordening voor woningen in de sociale huur. Met ingang van 1 juli 2024 is de huisvestingsverordening herzien, waardoor deze maatschappelijke beroepen ook in de middenhuur voorrang kunnen krijgen bij het toewijzen van een woning. Tevens zijn de beroepen

uitgebreid met de sectoren vrijwillige brandweer en kinderopvang. Conform toezegging toezegging 629 is uitgezocht of dit voor meer projecten mogelijk is. De Huisvestingsverordening is wettelijk het enige instrument wat door de gemeente gebruikt kan worden voor het maken van afspraken over het toewijzen van woningen. Verhuurders zijn publiekrechtelijk verplicht zich aan deze voorrangsregels te houden. De beroepsvoorrang is hiermee geborgd voor elk project waar sociale huur en/of middenhuur geprogrammeerd staat. We zien een toename van het aantal toewijzingen op basis van beroepsvoorrang in de sociale huur (in 2021: 17 toewijzingen; in 2023 35 toewijzingen).

- *Parkeervergunning onderwijs*

Met Motie M467 en toezegging 565 heeft uw Raad opdracht gegeven om tot een ontwerp onderwijs-parkeervergunning te komen die zo min mogelijk bureaucratie met zich meebrengt, alsmede een korte termijn- oplossing voor scholen die niet kunnen wachten tot het van kracht worden van de onderwijs-parkeervergunning. Het vernieuwde ontwerp is voor de zomer met de vertegenwoordigers van de schoolbesturen besproken..

In de raadsbrief van 24 juni en 8 oktober informeerden wij u over de stand van zaken rond de nieuwe parkeervergunning voor het onderwijs. Het tarief voor deze nieuwe vergunning is opgenomen in de aanstaande wijziging van de Verordening Parkeerbelastingen. Het voorstel hiervoor is recent aan uw raad aangeboden. Na besluitvorming door uw raad nemen wij in de 'Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen' de voorwaarden voor het aanvragen van deze vergunning op. Tot het moment dat deze nieuwe parkeervergunning beschikbaar is, geven wij het verschil in het tarief tussen de huidige parkeervergunningen voor bedrijven en de parkeervergunning voor onderwijs aan scholen terug.
De hoofdlijnen van de parkeervergunning onderwijs zien er als volgt uit:

- De parkeervergunning onderwijs is bedoeld voor medewerkers van primair onderwijs (PO), voortgezet onderwijs (VO), middelbaar beroepsonderwijs (MBO) en Voorschoolse Educatie.
- Voor het aanvragen van de vergunning gelden dezelfde spelregels als voor de parkeervergunning voor bedrijven maar met aanvullende bepalingen rond het aantal formatieplaatsen, reistijd/woonplaats en de verplichting van een mobiliteitsplan (zoals eerder met uw raad besproken). Het aantal te verstrekken vergunningen is afhankelijk van de parkeerzone en de formatieplaatsen.
- Voorwaarde voor het verstrekken van een onderwijsvergunning is dat de medewerker buiten utrecht woonachtig moet zijn met een minimale reistijd van 60 minuten van deur tot deur (volgens 9292.nl).
- De parkeervergunning is niet gebonden aan een kenteken en daardoor flexibel inzetbaar door scholen.

- *Campagne werken in het onderwijs*

Op 1 oktober 2024, in de week van de leraar, is de arbeidsmarktcampagne van Utrecht Leert feestelijk van start gegaan. Deze campagne is in nauwe samenwerking met de schoolbesturen ontworpen en we hebben echte Utrechtse onderwijsprofessionals bereid gevonden om model te zijn. Hiermee hebben wij toezegging 596, betreffende Motie M466 (ingetrokken en overgenomen op 7-12-2024) uitgevoerd. We onderzoeken of raadsleden een actieve bijdrage kunnen leveren aan het vergroten van de bekendheid van de campagne.

Kinderopvang

In de raadsbrief ‘Update onderzoek kinderopvang’ (27-06-2024) informeerden we u over de opvolging van de melding die bij de Inspectie kinderopvang (IKO) in maart 2024 is binnengekomen over niet-geregistreerde kinderopvang. Als het gaat om de casus kunnen wij u melden dat IKO, zoals toegezegd, nadere documentatie van de organisatie heeft beoordeeld op basis van de definitie van de Wet kinderopvang (Wko), de conclusie was dat het nog steeds kinderopvang is in de zin van de wet.

Het juridisch traject nog loopt. Zoals beschreven in de vorige raadsbrief bleek uit de interne evaluatie dat de gemeente Utrecht de procedures correct heeft gevolgd. Daarnaast kwamen er twee aandachtspunten naar voren uit de evaluatie waaraan opvolging gegeven wordt.
Het eerste aandachtspunt is het verder duiden. De Wet kinderopvang (Wko) ziet erop toe dat kinderopvang veilig en kwalitatief goed wordt uitgevoerd. Maar ook activiteiten zonder intentie om formele opvang te bieden, kunnen volgens de formulering van de wet, binnen de reikwijdte vallen. Mede naar aanleiding van de bij u bekende casus, is er een verkenning gedaan naar mogelijke andere relevante kaders. De variatie en omvang van het aan kinderopvang grenzende gebied is groot. De verkenning heeft laten zien dat er op dit moment naast de Wko geen passende kaders bestaan voor zulke initiatieven. Het verder duiden van dit gebied is complex en vraagt afstemming met zowel de verschillende betrokken ministeries binnen de Rijksoverheid als andere gemeenten, waaronder de G4. Het gesprek hierover wordt op dit moment gevoerd en kost tijd. Over de voortgang van dit proces informeren we uw raad in de volgende kwartaalbrief.
Het tweede aandachtspunt wat uit de evaluatie naar voren kwam is de positionering van de kinderopvang. Er is de afgelopen maanden ingezet op het bouwen aan duurzame relaties met kinderopvanghouders in de stad, onder andere via het Platform Kinderopvang Utrecht. Daarnaast is er geïnvesteerd in een aan kinderopvang gerelateerd netwerk bij de ministeries en andere gemeenten. Dit netwerk biedt ruimte voor landelijke ontwikkelingen en mogelijke uitwisseling van kansrijke initiatieven.

In september heeft er een eerste brede bijeenkomst plaatsgevonden binnen de gemeente, waarbij alle afdelingen die betrokkenheid hebben met kinderopvang uitgenodigd waren. Hier is kennis gedeeld over de geldende wetgeving en ingezet op het creëren van een gedeeld beeld over de kinderopvang en de rol van de gemeente. Er wordt aandacht besteed aan het vereenvoudigen en stroomlijnen van interne procedures, bijvoorbeeld rondom de start van een kinderopvanglocatie en de evaluatie van het verhuurbeleid.
IKO werkt aan een intern instrument, waarbij de Wko begrijpelijker en makkelijker toepasbaar wordt gemaakt voor collega’s van andere afdelingen. Op deze manier is het eenvoudiger om in een vroeg stadium te toetsen of een initiatief mogelijk onder de reikwijdte van de Wko valt. Overigens is het wel zo dat áltijd in de praktijk beoordeeld wordt of het beschreven initiatief leidt tot het verzorgen, opvoeden en bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen zoals gedefinieerd in de Wko. Alleen documentenonderzoek geeft hierover geen uitsluitsel.
Tot slot zijn we, mede naar aanleiding van vragen vanuit de raad tijdens het debat Kinderopvang (februari 2023), gestart met het monitoren van de opvangcapaciteit in de stad, wat op termijn meer inzicht geeft in de ontwikkeling hiervan. De uitkomsten hiervan zullen we jaarlijks delen met de raad. In Q1 2025 informeren we de raad over de voortgang op bovenstaande initiatieven in een gecombineerde raadsbrief Voortgang VE & kinderopvang.

VE op maat groepen
In januari 2023 zijn we vanuit de regiodeal Overvecht gestart met een pilot om 2-jarigen voorschool te bieden aan de hand van een aangepast dreumescurriculum, uitgevoerd door Kind & Co Ludens. Normaal gesproken start de voorschool met 2,5 jaar. De pilot heeft als doel om kinderen eerder te ondersteunen in hun ontwikkeling. Inmiddels zijn er 3 VE groepen vanaf twee in Overvecht. Intussen is de pilot geëvalueerd en is een plan voor het vervolg gemaakt, hiermee geven we invulling aan toezegging 336, betreffende M51 ‘Ook VE, vanaf twee’. Bijgaande evaluatie (bijlage 2) beschrijft de belangrijkste conclusies van de evaluatie van de pilotgroep die uitgevoerd is door de Universiteit Utrecht, aangevuld met bevindingen van de uitvoerder Kind & Co Ludens en enkele observaties van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ).

De evaluatie geeft voldoende reden om de drie 2-2,5 jarigen groepen met spelinloop in Overvecht door te zetten. Deze worden op dit moment nog gefinancierd vanuit de Regiodealmiddelen. Voor 2025 en 2026 kunnen deze groepen uit de SPUK Leefbare wijk - het jonge kind gefinancierd worden. We onderzoeken mogelijkheden tot uitbreiding en daar wordt uw raad in in een gecombineerde raadsbrief Voortgang VE & kinderopvang in Q1 van 2025 over geïnformeerd. Ook ontvangt u in deze brief de gebruikelijke jaarlijkse update over bereik en wachtlijsten, samen met de andere ontwikkelingen in de VE.

Dag van de Voorschool
Op 2 oktober vond voor de tweede keer de Dag van de voorschool plaats. Ouders van kinderen tussen de 1 en 3 jaar ontvingen een kaart in de brievenbus met de uitnodiging om een kijkje te nemen op een voorschool in hun buurt. Ouders kregen een rondleiding, konden vragen stellen aan de pedagogisch medewerkers, een van de toeleiders of andere medewerkers van de Voorschool. Het doel van deze dag is dat we meer kinderen bereiken met een risico op (taal)achterstand en/of kinderen die naar geen enkele voorschoolse voorziening gaan.Aan deze dag van de voorschool doen alle VE aanbieders mee. Dit jaar hebben 29 VE locaties meegedaan aan de Dag van de Voorschool.

Passend onderwijs
- *Inclusief onderwijs*

In het debat over passend onderwijs is op 20 juni jl. aan uw raad toegezegd dat de gemeente in gesprek blijft met schoolbesturen in de stad over de kansen om inclusief onderwijs verder vorm te geven. Dit doen we onder andere door het thema inclusie aan verschillende bestuurlijke tafels te agenderen er bij de schoolbesturen en het samenwerkingsverband PO op aan te dringen om tot een gezamenlijke visie op dit thema te komen. We zien ook dat de besturen en het samenwerkingsverband inspanningen leveren om tot een gedeelde koers te komen. De gemeente is zelf bezig met de uitwerking van het uitgangspunt “inclusie”, zoals omschreven in de contourenbrief over het Integraal Huisvestingsplan. Daarnaast zijn we onder de vlag van de Utrechtse Onderwijsagenda aan de slag met de ontwikkeling van kansenwerkplaatsen en inclusieve scholen. Ook vanuit de beleidsnota jeugd ‘samen opgroeien, samen opvoeden’ (24 september jl.) dragen we bij aan een inclusieve maatschappij en inclusief onderwijs.

Begin oktober is door het samenwerkingsverband PO een brief gestuurd aan de scholen en kernpartners over het besluit dat in het laatste kwartaal van dit kalenderjaar voor extra ondersteuning geen gebruik gemaakt wordt van (externe) arrangementsuitvoerders. Er wordt uitsluitend ingezet op de kennis en expertise van de consulenten van het samenwerkingsverband en van andere partners in de wijk. Dit geldt voor zowel nieuwe aanvragen als verlengingen. We verwachten dat dit met name gevolgen heeft voor leerlingen met een intensieve ondersteuningsbehoefte. De reden voor dit besluit is een toename van het aantal aangevraagde arrangementen en de daarmee gepaard gaande kostenstijging waardoor de financiele positie van het samenwerkingsverband ernstig onder druk komt te staan. De gemeente staat in nauw contact met het samenwerkingsverband en de scholen over deze situatie. Onze primaire focus gaat uit naar de leerlingen die dit betreft, omdat wij niet willen dat er kinderen tussen wal en schip vallen. Daarom hebben we afgesproken dat wij de komende tijd extra intensief betrokken worden bij leerlingen waar mogelijk thuiszitten ontstaat, zowel vanuit onze rol als kernpartner leerplicht als vanuit onderwijs- en jeugdbeleid.

Op de website van het samenwerkingsverband staat een lijst met veel gestelde vragen en antwoorden over ‘arrangeren anders organiseren’.

Signaal van ouders
Tijdens de raadsinformatiebijeenkomst over passend (en inclusief) onderwijs in juni 2024 werd door ouders van kinderen die tijdelijk niet naar school kunnen een krachtig signaal afgegeven over de manier waarop zij de samenwerking met kernpartners ervaren. Ouders gaven aan dat er verbeteringen mogelijk zijn in de werkwijze en in het benutten van hun ervaringsdeskundigheid. De gemeente heeft dit signaal goed gehoord en heeft daarom in samenwerking met samenwerkingsverband Sterk VO contact gelegd met ouderorganisatie Wisselhart en de sprekers bij de RIB om met hen samen de ‘Routekaart thuiszitten oplossen’ te herijken. Ook vragen we ouders voortaan om mee te lezen op het jaarverslag van leerlingzaken en de bijbehorende raadsbrief.

Daarnaast kijken we naar andere constructieve manieren om ouders te betrekken bij de totstandkoming van ons beleid. Binnen de vier familiescholen (PO) die onze stad rijk is en op de 22 PO scholen en 7 VO scholen die een brugfunctionaris aanstellen, wordt extra aandacht besteed aan de verbinding tussen het gezin thuis en het kind op school. Op deze scholen wordt intensief samengewerkt met ouders (en leerlingen), en op deze scholen is daar ook fysiek de ruimte voor gecreëerd.

Speciaal onderwijs
De gemeente is betrokken bij de werkgroep van schoolbesturen en het samenwerkingsverband dat als opdracht heeft om de druk op het gespecialiseerd onderwijs in kaart te brengen door inzicht te creëren in de vraag naar en het aanbod van gespecialiseerd onderwijs. Deze werkgroep is voortvarend aan de slag, en verwacht in november een gezamenlijk beeld te kunnen geven.

Leerlingenvervoer
Met de start van het schooljaar is ook het Utrechtse leerlingenvervoer weer opgestart. We informeren u daarom over de huidige stand van zaken. Daarnaast is de monitor Leerlingenvervoer Q2 2024 in de bijlage van deze brief toegevoegd.

- *Start schooljaar 2024-2025*

De start van het schooljaar en de voorafgaande zomervakantie is één van de drukste periodes van het jaar voor het leerlingenvervoer. Jaarlijks spannen we ons in deze periode in om de start zo foutloos en soepel mogelijk te laten verlopen door alle leerlingen tijdig bij de vervoerder aan te melden, de routes te controleren en te corrigeren. Op die manier kunnen eventuele foutieve aanmeldgegevens nog voor de start van het schooljaar verwerkt en opgelost worden. Daarbij zijn we afhankelijk van de gegevens die ouders bij aanmelding aan ons doorgeven (zoals wijzigingen in huisadres, school of vervoersdagen). In totaal zijn er 844 leerlingen die bij de start van het schooljaar met het aangepast vervoer (met de (taxibus) naar school gaan, op 144 verschillende routes.

De resultaten van de opstart van het schooljaar zijn in Utrecht beter dan die van vorig jaar. Zo konden er meer klachten direct opgelost worden, worden er geen lusroutes gereden en is de tijdigheid van ritten met 11% verbeterd naar 83%. Na de start van het schooljaar kwam naar voren dat er 67 gegevenswijzigingen niet goed waren doorgegeven. Dit is direct in samenwerking met de vervoerder opgelost.

In de gemeente Utrecht merken we de invloed van de onrustige situatie binnen het leerlingenvervoer in omliggende gemeenten. Naast dat de onrust op de scholen wordt gevoeld heeft het een grote impact gehad op het chauffeursbestand, doordat omliggende gemeenten zeer hoge vergoedingen aanboden aan onze onderaannemers. Desondanks is het Willemsen de Koning gelukt om voor alle

routes een chauffeur te vinden. Er worden in Utrecht nu nog 12 routes door onderaannemers gereden, tegenover 21 vorig schooljaar.

Een meer gedetailleerde uitwerking van de cijfers over de start van het schooljaar vindt u in de bijgevoegde *Monitor Leerlingenvervoer Q2* bij deze kwartaalbrief.

- *Monitor Leerlingenvervoer*

Met deze kwartaalbrief bieden wij de nieuwe monitor Leerlingenvervoer aan (zie bijlage). In deze versie van de monitor zijn de cijfers tot en met juni 2024 (Q2) opgenomen en voorzien van een korte toelichting. Hieruit blijkt dat het totale aantal klachten en het aantal loosmeldingen wederom is verminderd ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Ten opzichte van vorig jaar zien we dat de tijdigheid van de ritten is verbeterd. Er zijn meer chauffeurs beschikbaar (er wordt momenteel gewerkt met onderaannemers) waardoor er voor alle ritten voldoende bezetting is. De verdeling van de soorten vergoeding leerlingenvervoer is ongeveer gelijk gebleven. De meeste leerlingen in het leerlingenvervoer worden nog steeds naar school gebracht met de taxibus.

De eerdere versies van de Monitor Leerlingenvervoer ontving u op 17 januari 2024,10 april 2024 en 25 juni 2024 als onderdeel van de vorige kwartaalbrieven onderwijs. De monitor is ontwikkeld met als doel om de beschikbare data over leerlingenvervoer overzichtelijk te kunnen delen en duiden. Zolang de druk op het leerlingenvervoer hoog blijft, ontvangt u vier keer per jaar de kwartaalcijfers over leerlingenvervoer in Utrecht. De volgende monitor, met daarin de cijfers tot en met september, sturen we met de volgende kwartaalbrief mee.

- *Ouderparticipatie*

Momenteel geven we uitvoering aan de Motie M179 Ouderparticipatie Leerlingenvervoer. We hebben daarom advies ingewonnen bij drie organisaties die ouders vertegenwoordigen, te weten: Ouders en Onderwijs, Oudervereniging Balans en Wisselhart. Op basis van deze adviezen hebben we de insteek en uitnodiging van onze klankbordgroep aangepast, omdat we graag willen dat ouders meer mee gaan denken en niet alleen een klankbord zijn. De eerstvolgende meedenksessie is op 5 november, waar we ouders en scholen vragen om input in de voorbereiding van de aanbesteding van de vervoerder.
Samen Stad Maken begeleidt ons in de tussentijd bij het creëren van laagdrempelige en passende participatievormen voor ouders een leerlingen, zodat zij een groter aandeel krijgen in de totstandkoming van beleid. We kijken hierbij onder andere naar manieren om nabijer, meer op school en in de wijk, in gesprek te komen met ouders en leerlingen.

Nieuwkomersonderwijs

Voor de zomer zijn 270 leerlingen van Taalschool Utrecht en 450 leerlingen van ISK Ithaka uitgestroomd naar regulier of vervolgonderwijs. Dat zorg voor ruimte op beide scholen voor nieuwe instroom na de zomervakantie. Gezien de hoge instroom van nieuwkomers in de regio, waaronder veelal alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV), is de ruimte op Ithaka nog steeds zeer beperkt.
Sinds januari 2023 zijn, met financiële steun van gemeente Utrecht, het Samenwerkingsverband PO, Taalschool Utrecht, International School Utrecht, Hogeschool Utrecht en de Marnix Academie gestart met het aanbieden van de training nieuwkomersspecialist. Inmiddels is in september 2024 alweer de vierde ronde deelnemers gestart met de opleiding. De groep die als eerste is gestart zit inmiddels in het tweede trainingsjaar. Doel van dit tweede jaar is het versterken van de rol van de nieuwkomersspecialist bij het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs aan nieuwkomers binnen

de eigen school. Dit doen de specialisten door middel van het uitvoeren van een opgesteld plan van aanpak. Ook bereiden de nieuwkomersspecialisten zich voor op hun rol als expert die ze in de wijk in de toekomst kunnen vervullen. Het Lectoraat Meertaligheid en Onderwijs (Hogeschool Utrecht) heeft de uitkomsten van de eerste ronde van de training nieuwkomersspecialisten gemonitord op individueel- en op schoolniveau. De belangrijkste conclusies zijn:

- De nieuwkomersspecialisten hebben inzicht verkregen in de meerjarige ondersteuningsbehoeften van nieuwkomers op het gebied van meertaligheid, taalontwikkeling, sociaal-emotioneel leren en trauma. Bovendien hebben zij kennis opgedaan over het betrekken van ouders van nieuwkomers;
- De nieuwkomersspecialisten hebben niet alleen het nieuwkomersonderwijs in de eigen school geanalyseerd en een plan van aanpak gemaakt, maar ze zijn ook in de praktijk aan de slag gegaan op school-, team-, groeps- en leerlingniveau;
- Samen met collega's hebben de nieuwkomersspecialisten nagedacht over individuele nieuwkomersleerlingen en de extra ondersteuning die zij nodig hebben en deze ook uitvoerbaar gemaakt voor de leerkracht van de betreffende groep. We zien bovendien dat nieuwkomersspecialisten andere attitudes hebben ontwikkeld ten aanzien van taalontwikkeling, meertaligheid en ouderbetrokkenheid. Dit komt overeen met de veranderingen die we in de praktijk op scholen zien.

Gedurende de zomer vond het zomerprogramma voor leerlingen van Ithaka plaats met een verlengd pré-zomerprogramma voor leerlingen die nog niet konden starten. Het programma zat vol workshops in het teken van muziek, bewegen of kunst en diverse uitjes. Eén dag stond speciaal in het teken van Utrecht. De leerlingen zijn naar het stadhuis en stadskantoor geweest. Uw democratieprogramma heeft speciaal voor deze groep activiteiten georganiseerd om de leerlingen kennis te laten maken met het stadhuis én de lokale democratie. De zomerschool sloot af met een zomerkamp in Zeist.

Bibliotheek

- *Jaarverslag en SPUK-regeling*

Wij hebben het jaarverslag en de jaarrekening 2023 van de Bibliotheek Utrecht in ontvangst mogen nemen en beoordeeld. In het jaarverslag worden de vele facetten waarbinnen de bibliotheek opereert op een open en realistische manier aangekaart, zoals de investering in de samenwerking met het onderwijs, de beweging naar het wijkgericht werken en de rol van de bibliotheek in de informatiemaatschappij. Tegelijkertijd signaleert de bibliotheek uitdagingen om op in te spelen, zoals het bereiken van Utrechtse jongeren en de dalende cijfers in uitleningen in wijken met een lage sociaaleconomische status.

Voor 2023 werkte de stichting Bibliotheek Utrecht met een niet sluitende begroting, waarbij een tekort van €527.000 euro werd geraamd (inclusief een incidentele bijdrage van €1.000.000,- ter dekking van het verwachte tekort). De jaarrekening 2023 laat een positief resultaat zien van € 853.799,-. Dit is deels het gevolg van de incidentele indexatie die door ons is toegekend. Deze indexatie is onder meer bedoeld om de 20% cofinanciering voor de SPUK-regeling (Eenmalige specifieke uitkeringen lokale bibliotheekvoorzieningen 2024-2026) te bekostigen. De co-financiering door de gemeente, die een voorwaarde is voor de SPUK-toekenning, bedraagt €219.000 en zal, zoals in de vorige kwartaalbrief aangegeven, worden ingezet voor vier bibliotheeklocaties: Kanaleneiland, Leidsche Rijn, Overvecht en Hoograven.
Andere belangrijke redenen voor het niet voorziene positieve resultaat zijn veroorzaakt door een aantal factoren. De indexering van de huren was fors lager dan eerder bekend was. Daarnaast zorgde de nasleep van de in 2023 doorgevoerd reorganisatie in combinatie met onderbezetting er onder

andere voor dat budgetten niet (volledig) zijn uitgegeven. Tijdens accountgesprekken hebben we benadrukt dat we in de toekomst een meer getrouwe begroting verwachten waarbij er wordt gestuurd op de nul-lijn, en het resultaat een acceptabele bandbreedte kent.
Het positieve resultaat wordt toegevoegd aan de reserve van de Bibliotheek Utrecht. Het eigen vermogen komt dan net boven de richtlijn van 15%, die we als gemeente hanteren voor gesubsidieerde organisaties. Gezien de historische context met structurele tekorten zullen wij voor nu eenmalig bij wijze van uitzondering niet terugvorderen. Wel geven we in gesprekken met de Bibliotheek Utrecht aan dat bovenmatige ontwikkeling van het eigen vermogen niet gewenst is, tenzij extra reserves worden opgebouwd voor een specifiek, vooraf met de gemeente overeengekomen doel. Deze notie zal ook worden gemaakt in de vaststelling van de subsidie. Tevens sturen wij op de meerjarenbegroting i.o. dat incidentele niet voorziene tekorten opgevangen worden uit het eigen vermogen en dat een sluitende meerjarenbegroting wordt gepresenteerd. Het eerste concept is besproken en geeft vertrouwen voor de toekomst.

- *Samenwerking beleidsterreinen gemeente Utrecht*

Tijdens het debat over de beleidsnota Bibliotheek in de commissie VOWE hebben we afgesproken om u te informeren over de samenwerking met verschillende beleidsterreinen vanuit de gemeente en de bibliotheek. In juni is door de bibliotheek het eerste initiatief genomen tot het organiseren van een bijeenkomst. Doel van de bijeenkomst was om vanuit verschillende invalshoeken mee te denken over doelstellingen uit het meerjarenbeleidsplan 2025 – 2028. Centraal in deze sessie stond de behoefte aan een meer integrale benadering, waarbij taal als basis van de bibliotheek wordt beschouwd en er breed draagvlak is voor de wijkgerichte aanpak. Vanuit de gemeente waren ambtenaren van volksgezondheid, publieksdienstverlening, onderwijs, bouwen aan sociaal, cultuur, onderwijs, en digitale stad aanwezig. De bibliotheek heeft vanuit haar brede maatschappelijke functie te maken met diverse beleidsterreinen, daarom is afgesproken om een dergelijk overleg op reguliere basis te voeren.

Ontdekhal
De Ontdekhal is deels met particuliere middelen en deels met middelen vanuit de gemeente opgezet. Doel is om scholen te ondersteunen bij het realiseren van de doelen op het gebied van techniekonderwijs. Op dit moment blijft de animo van scholen om de Ontdekhal te bezoeken achter bij de verwachting. De ontdekhal probeert dit tij te keren door onder andere te werken aan extra workshops voor alle leerjaren van de basisschool en een abonnementsvorm voor scholen in te voeren. Een ambtelijke werkgroep (Economie, Wijken, Onderwijs) is in gesprek met de Ontdekhal om met hen de mogelijkheden en onmogelijkheden hiervoor te verkennen. Voor het eind van het jaar zal er meer helderheid komen over de toekomst en levensvatbaarheid van de Ontdekhal

School aan de Singel
NUOVO is dit schooljaar gestart met de nieuwe school ‘School aan de Singel’ op de plek van de oude school voor persoonlijk voortgezet onderwijs (Pvo). De School aan de Singel is gestart met een team van ervaren docenten die ook van andere NUOVO-scholen afkomstig zijn. De school telt 130 leerlingen, allemaal afkomstig van de gesloten school Pvo. We zijn blij dat op deze manier het belang van de leerlingen is gewaarborgd en dat NUOVO continuïteit van onderwijs – van voldoende kwaliteit - biedt in een voor de leerlingen vertrouwd schoolgebouw.

Deel B. Onderwijshuisvesting

Voor een aantal onderwerpen is toegezegd dat we hierop terugkomen in de kwartaalbrief onderwijs.

Overall planning onderwijshuisvesting

Met toezegging 621, betreffende motie M28, draagt u het college op om in de eerstvolgende voortgangsrapportage een overall planning te geven van de maatregelen in volgorde van tijd, budget en beschikbare capaciteit, en om de financiële gegevens waar mogelijk publiek openbaar en visueel leesbaar te presenteren.

In navolging van deze motie is de Voortgangsrapportage Onderwijshuisvesting – die u op 15 oktober heeft ontvangen - op een aantal punten aangepast: Er zijn visuele overzichten toegevoegd aan het openbare deel van de Voortgangsrapportage waarin de planning van uitgaven op totaal niveau inclusief toekenning van toeslagen wordt weergegeven. Op projectniveau is financiële en kwalitatieve informatie toegevoegd voor afgesloten projecten. Tot slot heeft op 24 september een Technische Sessie plaatsgevonden over de Voortgangsrapportage en financiële systematiek van Onderwijshuisvesting.

Merwedekanaalzone 50 meter grens

Het schetsontwerp voor de VO-school X11 in de Merwedekanaalzone is klaar. Alle opdrachtgevers en het Kwaliteitsteam Merwede zijn akkoord en positief over het Schetsontwerp voor blok 3. Daarmee kan de aanbesteding voor het ontwerpteam voor het maatschappelijk vastgoed in blok 3, waar de school deel van uitmaakt, volgens planning starten.
In de toekomstige situatie kent de Europalaan ongeveer 10.000 motorvoertuigen (mvt) per etmaal. Voor het bouwen van een school geldt het afstandscriterium uit de nota Volksgezondheid voor wegen met meer dan 10.000 mvt, waardoor 50 meter afstand van de Europalaan nodig is. Het aanhouden van die afstand is binnen de verkaveling van de Merwedekanaalzone en de wensen van het schoolbestuur niet mogelijk, circa 15% van het gebouw valt binnen de 50 metergrens. Om zeker te zijn dat de luchtkwaliteit binnen tenminste gelijkwaardig is aan scholen die op meer dan 50 meter van een drukke binnenstedelijke weg zitten, gaan we er nu vanuit dat er maatregelen op gebouwniveau nodig zijn ter bescherming van de gezondheid van de leerlingen tegen negatieve milieufactoren. Uiteraard zal in de uitwerking van de volgende fasen van het ontwerp hier extra aandacht voor zijn, en worden binnen de gestelde ruimtelijke, programmatische en financiële kaders zorgvuldige afwegingen van de beheersmaatregelen gemaakt.

International School Utrecht

Tijdens het debat over International School Utrecht in de commissie VOWE van 13 juni 2024 hebben we afgesproken om u te informeren over de communicatie omtrent de nieuwbouw.
Medio augustus is door de gemeente in een persbericht en wijkbericht gecommuniceerd aan bewoners en belanghebbenden dat dit najaar de realisatie van de nieuwbouw International School Utrecht start aan de Cambridgelaan in het USP.
Eerder is in de raadsbrief 18 april 2024 vermeld dat Stichting ISU de nieuwbouwlocatie voor maatschappelijke doeleinden openstelt voor partners, zowel tijdens (indien mogelijk) als buiten schooltijd. Stichting ISU zal - naast dat zij zich openstelt voor alle scholen - zich inspannen om scholen met een lage SES-score te ondersteunen en haar kennis en expertise op onderwijs voor anderstaligen te delen, ook met scholen in Utrecht buiten de ‘eigen koepels’.

Beleidsnota Integraal Huisvestingsprogramma Onderwijs

Burgemeester en wethouders

Datum 21 oktober
Ons kenmerk 12818422

In de raadsbrief Ontwikkelingen Integraal Huisvestingsprogramma Onderwijs 2026 - 2041 hebben wij vermeld dat de beleidsnota en het uitvoeringsprogramma Integraal Huisvestingsprogramma Onderwijs (IHP) in Q4 2024 worden aangeboden aan uw raad. Tijdens de uitwerking van deze stukken is gebleken dat we hier meer tijd nodig hebben. Dit betekent dat beide documenten in Q1 2025 worden aangeboden.
Met deze planning blijven we op koers om op tijd te voldoen aan de wetswijziging die het IHP verplicht stelt. Ook sluiten we nog steeds aan bij de p&c cyclus, dit betekent dat het jaarlijkse proces van het huisvestingsprogramma (HVP) 2026 gevolgd kan worden. Met de schoolbesturen wordt afgestemd welke aanvragen ze in kunnen dienen voor het HVP 2026.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Datum 21 oktober
Ons kenmerk 12818422

Bijlage Evaluatie Voorschool op maat/2 jarigen groep Overvecht

Inhoudsopgave:
1. Inleiding
2. Wat zijn 2 jarigen groepen
3. Financiering
4. Evaluatie UU
5. Bevindingen/evaluatie KCL en JGZ
6. Conclusie

1.Inleiding

In januari 2023 zijn we vanuit de regiodeal Overvecht gestart met een pilot om 2-jarigen voorschool te bieden aan de hand van een aangepast dreumescurriculum. Normaal gesproken start de voorschool met 2,5 jaar. De pilot heeft als doel om kinderen eerder te ondersteunen in hun ontwikkeling. Dit memo beschrijft de belangrijkste conclusies van de evaluatie die uitgevoerd is door de Universiteit Utrecht, aangevuld met bevindingen van de uitvoerder Kind & Co Ludens zelf en enkele observaties van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Landelijk loopt er een grootschalig onderzoek, het EVENING project, een project waarin de hele keten van voorschoolse educatie (VE) in beeld wordt gebracht door de Universiteit Utrecht. Een belangrijke beleidsvraag in dit onderzoek is wat de optimale startleeftijd van VE is. Dit gaat de UU nog verder onderzoeken, het is nog niet duidelijk wanneer de bevindingen en resultaten van starten op 2 jarige leeftijd verwacht kan worden. Dit memo beperkt zich daarom tot de evaluaties die op de 3 pilotgroepen in Utrecht zijn uitgevoerd.

2.Wat zijn 2-jarigen groepen?

In januari 2023 is vanuit de regiodeal Overvecht gestart met een pilot om 2-jarigen voorschool te bieden aan de hand van een aangepast dreumescurriculum. De pilot wordt uitgevoerd door Kind&Co Ludens op drie groepen in Overvecht en loopt tot eind 2024. De pilot heeft als doel om kinderen die achterblijven in hun ontwikkeling of onder gestimuleerd worden eerder te ondersteunen in hun ontwikkeling en daarnaast het VE-bereik van kinderen in Overvecht te vergroten.
De drie pilotgroepen zijn losse groepen voor 2 tot 2,5 jarigen op locaties 't Hummeltje, Joannes XXIII en De Klopvaart in Overvecht. De groepen kennen een verplichte ouderinloop. Er is plek voor 10 kinderen per groep (in plaats van 12-16 kinderen in een reguliere groep). De kinderen komen twee keer per week, drie uur naar de groep (in plaats van 16 uur per week). Voor ouders wordt er, naast de wekelijkse (verplichte) inloop op de groep ook regelmatig themabijeenkomsten georganiseerd, die breder toegankelijk zijn voor alle VE-ouders.
Kind&Co Ludens heeft bewust gekozen voor aparte groepen van 2-2,5 jarigen, omdat de ontwikkelingsverschillen erg groot zijn onder jonge kinderen. Deze kinderen hebben een ontwikkelleeftijd die fors achterblijft op de kalenderleeftijd. Met een afgestemd aanbod in een aparte groep krijgen deze kinderen meer tijd en ruimte om zich te ontwikkelen. De pedagogisch medewerkers volgen passende trainingen, o.a. 'Peuters met dreumesgedrag' en 'Beweegkriebels'.

3.Financiering VE vanaf twee

De pilotgroep 2-2,5 jaar is duurder dan een reguliere VE-groep. Dat heeft te maken met het lage aantal kinderen op de groep en de organisatie rondom de groep, o.a. de themabijeenkomsten met ouders. De kosten om een jaar lang drie groepen van 10 kindplekken voor 6 uur per week te draaien zijn ongeveer 170.000 euro. Dat betekent afgerond 5700 euro per kind per jaar. Een 'reguliere' VE-peuter kost zo'n 10.000 euro per jaar voor 16 uur per week. Gecorrigeerd naar aantal uren per week kost het aanbod voor 2-2,5 jarigen ongeveer 1,5x zoveel als het aanbod op een reguliere VE- groep. De drie groepen worden momenteel bekostigd uit de regiodeal Overvecht die afloopt eind 2024. Vervolgens worden de 3 groepen voortgezet en bekostigd vanaf 1 januari 2025 tot 1 januari 2027 uit de SPUK middelen leefbare wijk, het jonge kind.

4.Evaluatie Universiteit Utrecht

VE op Maat – verslag van onderzoek naar de eerste pilot met voorschoolse educatie voor 2-jarigen in Utrecht door Universiteit Utrecht,Paul Leseman en Keri Hilhorst, September 2023

In dit rapport wordt beknopt verslag gedaan van een kleinschalig formatief evaluatieonderzoek in opdracht van Kind & Co Ludens en gemeente Utrecht naar de pilot VE op Maat, waarin voorschoolse educatie (VE) voor 2-jarige doelgroepkinderen wordt aangeboden. De hier gerapporteerde evaluatie is formatief omdat het nog te vroeg is uitspraken te doen over de potentiële effectiviteit van de verlaging van de beginleeftijd van VE en nog niet vaststaat welke vorm van VE voor 2-jarigen het beste werkt. Uitspraken over de meerwaarde vragen bovendien om een grootschaliger onderzoek en een methodologisch sterker onderbouwd onderzoeksdesign. De evaluatie was formatief: vanuit de verrichte observaties en gesprekken werd systematisch teruggekoppeld naar de PM'ers, de pedagogische coach en de stafmedewerker pedagogische kwaliteit van Kind & Co Ludens, en gezamenlijk werd bediscussieerd hoe de aanpak te verbeteren zou zijn.
Het verslag schetst een positief beeld van de potentie van de 2-jarigen groepen en de bijbehorende spelinloop met ouderbetrokkenheid, maar benoemt ook een aantal punten die discussie kunnen oproepen. Wij hopen dat we met dit observatieonderzoek aan de professionele doorontwikkeling van VE op Maat op een constructief-kritische manier hebben kunnen bijdragen. We benadrukken nogmaals dat het onderzoek een nieuw gestarte groep met 2-jarigen betrof, voor wie het allemaal nieuw was. We benadrukken ook dat de 2-jarigen in cognitief, communicatief en sociaal-emotioneel opzicht (o.a. zelfredzaamheid, taakgerichtheid) over het algemeen als beneden-gemiddeld, als 'nog heel jong', moet worden beoordeeld.2

Onderzoeksopzet
In het voorjaar van 2023 is de eerste 2-jarigen groep gestart op de locatie Joannes XXIII in Overvecht. De Universiteit Utrecht heeft de pilot gevolgd. Op drie momenten (medio maart, begin mei, begin juni) zijn steeds op twee dagdelen observaties verricht. Op het eerste en laatste moment zijn de observaties verricht door twee onderzoekers. De overeenstemming tussen de observatoren was goed. Van alle observaties zijn beknopte verslagen gemaakt ten behoeve van intern gebruik. Aan deze beknopte verslagen zijn, als bijlage, gedetailleerde observatieverslagen toegevoegd, waarin het verloop van de ochtenden van minuut tot minuut werd beschreven. Aan de hand van de verslagen vonden terugkoppelingsgesprekken plaats met de PM'ers, de coach, locatiemanager en stafmedewerker pedagogische kwaliteit van Kind & Co Ludens. De PM'ers, die zeer ervaren en competent waren maar nog weinig ervaring hadden met VE voor 2-jarigen, deelden zowel tijdens de terugkoppelingsgesprekken als in informele gesprekken na afloop van de observaties hun ervaringen en gegroeide inzichten. De ouderbijeenkomst onder leiding van de pedagogische coach is door een van de onderzoekers bijgewoond. Tevens is er een interview gehouden met de pedagogische coach. Er zijn verder twee ouders geïnterviewd over hun ervaringen.
Ervaringen in Rotterdam
Daarnaast is er een gesprek geweest met een pedagogische coach van Kinderdam Peuter & Co in Rotterdam over de ervaringen daar met VE voor 2-jarigen. In het interview met de pedagogisch coach uit Rotterdam kwam naar voren dat daar een ander model wordt toegepast. Daar stromen 2-jarigen in op bestaande VE groepen met kinderen van 2 tot 4 jaar en houden de kinderen in principe dezelfde PM'ers. Rotterdam kent echter ook verschillende problemen met de continuïteit, met name vanwege ziekte-uitval en personeelsverloop). We hebben niet op de groepen in Rotterdam geobserveerd en het is denkbaar dat zich ook daar emotionele problematiek voordoet en het lastig is programmatische activiteiten te organiseren.

Bevindingen
Het voorlopige 'Utrechtse model' van VE voor 2-jarigen biedt verschillende kansen en draagt potentieel bij aan de cognitieve, taal- en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen (de kinderen gingen duidelijk vooruit, de ouders interacteerden meer en beter met hun kind), maar kent een aantal (aanloop)problemen. Het is een relatief kostbare aanpak die – vooral als een groep nog helemaal nieuw is en met ontwikkelingsachterstanden kampt, zoals in dit onderzoek – niet meteen tot optimale emotionele en educatieve processen leidt. De concentratie van 2-jarigen met wenproblemen, zindelijkheidsproblemen en scheidingsangst is een grote belasting voor de PM'ers. Bij 2.5-jaar is er een nieuwe overgang, namelijk naar een reguliere VE-groep. Het beleid is er op gericht die overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen (dezelfde locatie, ten dele dezelfde PM'ers en dezelfde kinderen

voor zover mogelijk). Toch zou deze overgang mogelijk opnieuw met emotionele problemen gepaard kunnen gaan. De integratie van 2-jarigen in een leeftijd-heterogene groep van 2- tot 4-jarigen, met een volgens wettelijke regels aangepaste beroepskracht-kind ratio, zou daarom overwogen kunnen worden als alternatief model – als discussiepunt. Oudere kinderen kunnen bij het opvangen en integreren van de jongere kinderen en het overdragen van routines een positieve invloed hebben. Een nadeel van dit model is dat er misschien te weinig tijd is voor contact met ouders. Een nadeel is ook dat het voor de huidige groep kinderen die qua ontwikkeling nog heel jong zijn, te weinig aansluiting op hun mogelijkheden zou kunnen bieden.

De PM'ers in de pilot ontwikkelden ter plekke kennis en vaardigheden om goed om te gaan met 2-jarigen, en bedachten zelf een passend programma van educatieve activiteiten voor hen, met nadruk op sensomotorische exploratieve activiteiten en bijpassend taalaanbod. Op basis van het aangereikte materiaal, is er op dit moment, voor zover wij konden vaststellen, nog geen duidelijk, gespecialiseerd 'curriculum' voor 2-jarigen beschikbaar en zijn de aanwijzingen voor inrichting van de ruimte en het verloop van het ochtendprogramma nog weinig specifiek. Het is aan te bevelen om in het bestaande professionaliseringsbeleid, naast verdieping door middel van webinars, ruimte in te bouwen om de opgedane praktijkkennis bijeen te brengen, uit te breiden en over te dragen op andere PM'ers die met 2-jarigen gaan werken. Zo wordt er maximaal gebruik gemaakt van de ervaring van de PM'ers van de pilot groep om handvatten te bieden aan andere PM'ers.

De opvangruimte waar de pilot plaatsvond, in basisschool Joannes XXIII, is niet optimaal. Er is behoefte aan ruimte voor grof-motorische bewegingsactiviteiten (de gymzaal is beperkt beschikbaar; de buitenruimte wordt gedeeld met andere VE-groepen), er is behoefte aan een grotere herkenbare plek op de vloer (tapijt) en aan toegankelijkheid (zichtbaarheid, pakbaarheid) van de speelmaterialen. De informele spelinloop is belangrijk en werkt positief voor de 2-jarigen en hun ouders. Denkbaar is de tijd voor de spelinloop te vergroten en nog nadrukkelijker vorm te geven als een informele bijeenkomst voor ouders, door gesprekken met ouders binnen de spelinloop te initiëren. Bij een leeftijd-heterogene groep, zou gedifferentieerd kunnen worden: meer tijd en aandacht van de PM'ers voor de spelinloop met ouders van 2-jarigen die net beginnen. De meer formele ouderbijeenkomsten lijken, op basis van onze observatie van één van deze bijeenkomsten en de gesprekken daarover met medewerkers, minder aan te slaan, al zijn de geïnterviewde deelnemende ouders hier positief over. Denkbaar is de spelinloop als startpunt te nemen en dan vanuit de informele spelinloop met de ouders een voortgezette informele ontmoeting – een koffiemoment - te hebben buiten de groepsruimte om relaties tussen ouders onderling te bevorderen, ervaringen tussen ouders te delen voor zover communicatiebarrières dat toelaten, en waar nodig informele opvoedingsondersteuning te bieden (oppikken van signalen, vervolggesprek organiseren met ouders die daaraan behoefte hebben, verwijzen naar een deskundige, hulp bieden bij het vinden van informatie enz.). Vanuit gedane observaties en gesprekken dient er te worden gezocht naar een manier waarop er informele opvoedondersteuning kan worden geboden en taalbarrières en de door ouders ervaren drempel om hier aan deel te nemen.

<u>Aanbevelingen voor het vervolg</u>
De informele spelinloop is belangrijk en werkt positief voor de 2-jarigen en hun ouders. Denkbaar is de tijd voor de spelinloop te vergroten en nog nadrukkelijker vorm te geven als een informele bijeenkomst voor ouders, door gesprekken met ouders binnen de spelinloop te initiëren.
De integratie van 2-jarigen in een leeftijd-heterogene groep van 2- tot 4-jarigen, met een volgens wettelijke regels aangepaste beroepskracht-kind ratio, zou overwogen kunnen worden als alternatief model. Oudere kinderen kunnen bij het opvangen en integreren van de jongere kinderen en het overdragen van routines een positieve invloed hebben. Een nadeel van dit model is dat er misschien te weinig tijd is voor contact met ouders. Een nadeel is ook dat het voor de huidige groep kinderen die qua ontwikkeling nog heel jong zijn, te weinig aansluiting op hun mogelijkheden zou kunnen bieden.

5.Bevindingen Kind&co en Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

Kind&co:
- De kinderen laten in relatief korte tijd sprongen zien in hun ontwikkeling
- Er is sprake van meer en betere interactie tussen ouder en kind
- Eén verplicht inloopmoment voor ouders resulteert in grotere instroom van kinderen/ouders en versnelde opbouw in warme relaties tussen VE team en kinderen/ouders.

- Ouders bouwen een netwerk en raken betrokken bij het onderwijs. Ze stellen vragen aan pedagogisch medewerkers (PM'ers), andere ouders en ketenpartners. Ouders nemen spel- en opvoedadviezen in informele setting veelal aan en PM'ers zien dit terug in het gedrag van- en contact met het kind
- Het VE team is in vergelijking met reguliere VE eerder betrokken wanneer een kind een indicatie nodig heeft en kan eerder doorverwijzen als nodig
- De overgang van de pilotgroepen VE vanaf twee naar de reguliere VE groep (2,5-4 jaar) verloopt voor de kinderen soepel(er) dan wanneer zij niet hebben deelgenomen aan de VE vanaf twee groep
- De vacatures voor VE vanaf twee groepen bleek aantrekkelijk voor pedagogisch medewerkers die bekend waren met het reguliere VE en toe waren aan een nieuwe uitdaging.

Jeugdgezondheidszorg (JGZ):
- de JGZ signaleert dat de groepen nog niet breed bekend zijn en dat voor ouders niet duidelijk is welke kinderen op de groep terecht kunnen. Dit vraagt aanvullende communicatie
- als ouders er wel van horen hebben zij veel interesse in deze groepen e
- ouders zijn veelal tevreden over de VE vanaf twee groepen
- ouders geven aan tevreden te zijn over deze vorm van ouderparticipatie.

Conclusie Kind&co Ludens
De VE vanaf twee groepen in de huidige vorm (losse 2-2,5 jarigen groepen) zijn de investering waard en hebben zeker een meerwaarde. Kinderen die op jonge leeftijd al een ontwikkelachterstand hebben zetten stappen in hun ontwikkeling. Daarnaast raken ouders betrokken bij hun kind, andere ouders en wordt er gewerkt aan een vertrouwensband tussen ouder en VE/het onderwijs.
Een nadeel van de losse 2-2,5 jarigen groep is dat de groepen duurder zijn dan wanneer je de leeftijd van een reguliere VE groep verlaagd naar 2 jaar. Daar staat een grotere maatschappelijke opbrengst tegenover omdat veel geïnvesteerd wordt in ouderbetrokkenheid.
Een ander nadeel van de huidige vorm is dat er een tweede wenmoment plaatsvindt op 2,5 jarige leeftijd. Een alternatieve vorm om te overwegen is VE vanaf twee in een reguliere groep, echter kent ook die vorm kwetsbaarheden. Zo wordt een reguliere groep waar 2 jarigen instromen erg zwaar voor PM'ers om te draaien.
Er moet nagedacht worden over hoe om te gaan met de andere peuters op de 'wachtlijst'; maken zij nog kans om van het VE aanbod gebruik te maken als zij niet mee doen met het VE op maat aanbod.
Met de nieuwe indicatiestelling voor VE, wordt pas op 2-jarige leeftijd een indicatie voor VE afgegeven; dit vraagt aandacht bij het eventuele voortzetten of uitbreiden van deze groepen.

6.Conclusie
De universiteit Utrecht ziet potentie in deze vorm maar plaatst ook wat kanttekeningen en uitdagingen. Kind & Co Ludens is positief over de uitvoering van de groepen, en ziet daarnaast ook verbeterpunten. We vragen de aanbieders om in de voortzetting van de groepen aandacht te hebben voor de aanbevelingen van de universiteit en de door Kind & Co Ludens zelf geconstateerde verbeterpunten.

- de spelinloop is een succesfactor en mag nog langer/nadrukkelijker als informeel contactmoment tussen ouders worden vormgegeven
- we zijn met de aanbieders in gesprek over de opstart van een nieuwe vorm, waarin 2-jarigen instromen in een reguliere groep
- de doorstroom van een 2-2,5 jaar groep naar de 2,5-4 groep moet zoveel mogelijk gegarandeerd worden
- het communiceren over de VE voor 2 groepen zal extra aandacht krijgen en opgepakt worden door Kind&co en de gemeente

Al met al geeft de evaluatie voldoende aanleiding om te onderzoeken of VE vanaf twee doorgezet en eventueel uitgebreid kan worden.

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Alian de Jong en Sanne Reijnen	**Datum**	4 februari 2025
		Kenmerk	12976065
E-mail	alian.de.jong@utrecht.nl	**Onderwerp**	Voortgangsrapportage passend onderwijs en voortijdig schoolverlaten
Bijlage	1	**Beleidsveld**	Onderwijs

Geachte leden van de raad,

Middels deze brief rapporteren wij over de voortgang op het gebied van passend onderwijs en voortijdig schoolverlaten en ontvangt u de definitieve cijfers voortijdig schoolverlaten in 2022-2023 en het jaarverslag van Leerlingzaken (schooljaar 2023-2024). In april 2024 hebben wij uw raad in de kwartaalbrief onderwijs Q1 2024 geïnformeerd over het aantal voorlopige voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) in het schooljaar 2022-2023.

Passend onderwijs
De visie van Utrecht is dat we het belangrijk vinden dat alle kinderen aan voor hen passend onderwijs kunnen deelnemen. Regulier als dat kan, speciaal als dat nodig is. Inclusief onderwijs is daarmee onderwijs waarbij alle kinderen en jongeren dichtbij huis, volwaardig en gelijkwaardig toegang hebben tot een inclusieve leeromgeving waarin zij zich samen ontwikkelen en samen leren en participeren. De samenwerking tussen onderwijs en zorgpartners en daarmee ook de zorg voor kinderen in onze stad, komt steeds meer onder druk te staan. Het lukt daardoor niet meer altijd om kinderen te helpen zoals we graag zouden willen. We zien dit terug in de cijfers.

In deze brief staan we daarom stil bij een aantal actualiteiten die bij deze partners spelen. Ten eerste de financiële uitdagingen bij het Samenwerkingsverband PO, de trajectvoorzieningen binnen het VO. Daarnaast presenteren we de cijfers over 2023-2024 van leerlingenzaken.

Ook fysiek een beweging naar inclusiever onderwijs
Inclusief onderwijs heeft een plek in de ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden, echter de vertaling naar praktische consequenties op schoolniveau en in de huisvesting ontbreekt hierin. In de beleidsnota Onderwijshuisvesting 2026-2041 die u ter besluitvorming is aangeboden is wel aandacht besteed aan de route naar inclusievere onderwijshuisvesting. In de eerste vier jaren van het IHP onderwijs zullen we bij ieder nieuwbouw- en renovatieprojecten in het uitvoeringsprogramma bij de projectdefinitie aangeven of en op welke wijze in dit project rekening wordt gehouden met inclusief onderwijs (inclusief het huisvesten van niet-onderwijs kindpartners).

Na vier jaar zullen we indien er meer duidelijkheid is, het IHP onderwijs daarop aanpassen. Daarnaast is in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) de afspraak opgenomen dat scholen voor speciaal onderwijs niet meer “stand alone” worden gebouwd, maar alleen nog in combinatie met een reguliere school. Doel van dit uitgangspunt is het inclusiever maken van het onderwijs.

Stand van zaken SWV PO en complexe ondersteuningsvragen
In oktober 2024 heeft het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs (SWV PO) aangekondigd het arrangeren voor de rest van het kalenderjaar anders te organiseren in verband met financiële krapte. Concreet houdt dit in dat in het laatste kwartaal van 2024 geen financiering meer was voor extra ondersteuning en scholen gevraagd werd om ondersteuning in de sterke basis te organiseren. Wij hebben u hier eerder over geïnformeerd in de kwartaalbrief Onderwijs van Q3 2024. Dit besluit in combinatie met de teruglopende budgetten in de jeugdzorg, dwingt tot scherpere keuzes en een onzekere situatie in het (gespecialiseerd) onderwijs.

We zien dat scholen en zorgpartners onder druk staan en dat het steeds moeilijker wordt om oplossingen op maat te maken voor kinderen. Daarom houden we nauwe verbinding met de kernpartners, in het bijzonder de leerplichtambtenaren, om de consequenties goed in beeld te krijgen.

In een situatie waarin de verschillende partners te maken hebben met financiële krapte, bestaat het risico dat men zich terugtrekt in de eigen organisatie terwijl een gezamenlijke aanpak juist nu noodzakelijk is. Binnen diverse bestuurlijke gesprekken wordt deze urgentie gedeeld. We zetten ons in om de gezamenlijke visie op onderwijs en zorg verder uit te werken. Over de ontwikkelingen binnen de kernpartneraanpak, de toegezegde evaluatie en de doorontwikkeling van de routekaart voor thuiszittende kinderen, informeren wij u in een kwartaalbrief in 2025.

Trajectvoorzieningen binnen Sterk VO
Binnen Sterk VO loopt sinds eind 2023 de pilot trajectvoorzieningen. Het doel van de pilot is leerlingen te voorzien in hun ondersteuningsbehoeften en het waar mogelijk voorkomen van uitval (thuiszitten), wisseling van school en/of doorstroom naar het VSO. De pilot loopt uiterlijk tot december 2026.

Trajectvoorzieningen zijn bedoeld voor leerlingen met een complexe ondersteuningsbehoefte, welke zowel internaliserend als externaliserend van aard kan zijn. De leerlingen die gebruik maken van de klas hebben behoefte aan een tijdelijke (en gedeeltelijke) prikkelarme omgeving en extra ondersteuning binnen hun eigen school. Een trajectvoorziening binnen de school verbreedt de extra ondersteuningsmogelijkheden op de school en sluit aan bij de weg naar inclusiever onderwijs. Het zorgt voor een lagere drempel voor leerlingen om naar school te (blijven) gaan en vergemakkelijkt de combinatie met reguliere lessen. Met een dergelijke in- en uitvoegstrook in school kan er sneller ingespeeld worden op gesignaleerde ondersteuningsbehoeften.

Scholen die meedoen aan de pilot worden financieel ondersteund door Sterk VO. Naast de financiële ondersteuning ondersteunt Sterk VO scholen die deelnemen aan de pilot in de uitvoering door middel van kennis- en expertisedeling, zo nemen de scholen deel aan het kennisnetwerk Trajectvoorzieningen.

De Universiteit Utrecht doet in samenwerking met Sterk VO en de scholen onderzoek naar de effectiviteit van de trajectklassen. Het onderzoek heeft een looptijd van minimaal een jaar en de eerste uitkomsten worden in de zomer van 2025 verwacht. De uitkomsten van het onderzoek worden

meegenomen in de besluitvorming over de opvolging van dit project, en de keuzes hierover worden opgenomen in het nieuwe Ondersteuningsplan van Sterk VO.

Jaarverslag Leerlingzaken
Dit schooljaar kende een mooie ontwikkeling in het vergroten van het aantal onderwijs-zorg combinaties voor leerlingen, het mogelijk maken van onderwijs voor nieuwkomers en zelfstandigheid in het leerlingenvervoer. Tegelijkertijd laten de cijfers zien dat we flinke uitdagingen kennen in het passende aanbod zodat alle leerlingen aan het onderwijs kunnen deelnemen en ook thuiszittende kinderen een passende plek krijgen.

We zien bovendien dat de cijfers in het jaarverslag aanleiding geven om deze over een langere periode naast elkaar te leggen en te analyseren. We gaan dit doen over een periode van 6 jaar (dus terug te kijken tot en met schooljaar 2018-2019), per onderwijssector. En de hieruit voorvloeiende trends kwalitatief te duiden met de samenwerkingsverbanden PO en VO. De cijfers vanuit Leerplicht en het samenwerkingsverband zijn niet de enige cijfers die we hierbij willen betrekken: ook de cijfers van bijvoorbeeld wachtlijsten en knelpunten bij (speciaal) onderwijs en zorgpartners zijn van belang. Een gesprek over deze cijfers staat gepland voor de Stadstafel van april 2025. We komen hierover in kwartaalbrief Q2 onderwijs bij u op terug.

Als kanttekening bij het voorgaande moet worden opgemerkt dat Leerplicht aan de voorkant geen invloed heeft op de oorzaken van het verzuim. Verzuim is een ‘wicked problem’ waarbij tal van oorzaken met elkaar verweven zijn. Wel heeft leerplicht invloed en sturingsmogelijkheden op twee gebieden. Enerzijds is dit het tijdig oppakken van meldingen en vervolgens de juiste interventies inzetten volgens de methodische aanpak schoolverzuim. Anderzijds is dit de inzet via de kernpartneraanpak: aanwezigheid op de scholen met de tweeledige opdracht om in te zetten op individuele leerlingen én het versterken van de basis op de school zelf.

Intensiveren van de inzet van leerplicht leidt niet een op een tot lagere verzuimcijfers. Bijvoorbeeld de inzet op het belang van vroeg signaleren en melden van (signaal)verzuim door scholen is gericht op de verbetering van de vroegtijdige hulp aan leerlingen, maar wordt in de cijfers zichtbaar als een toename van meldingen.

Acties die Leerplicht nu al uitvoert zijn:
- Binnen de kernpartneraanpak het benadrukken van het belang van melden van verzuim, invoeren verzuimbeleid op scholen
- Evaluatie over de aanpak van kinderen die thuis zitten, met henzelf en hun ouders, scholen en de kernpartners
- Initiëren van bestuurlijke overleggen waarbinnen we knelpunten met name daar waar het vastloopt tussen de systemen van onderwijs en zorg optillen en oplossen

Leerplicht volgt nauw de landelijke en stedelijke ontwikkelingen op schoolaanwezigheid vanuit de UOA, met de wens om in de toekomst hier de inzet op uit te breiden.

Leerlingaantallen en verzuim
Het belangrijkste signaal waarop de leerplichtambtenaren in actie komen is verzuim. Scholen zijn verplicht om ongeoorloofd verzuim te melden bij de afdeling Leerlingzaken van de gemeente waar de leerling die verzuimt woont. Wanneer er een verzuimmelding binnenkomt neemt de leerplichtambtenaar contact op met de school om af te stemmen wat er nodig is. Soms worden kinderen en jongeren in één schooljaar vaker gemeld. Dit kan zijn omdat het verzuim aanhoudt of

omdat er later in het jaar opnieuw verzuim wordt gesignaleerd. Er is in 2023-2024 in totaal 5577 keer geconstateerd dat er sprake van ongeoorloofd verzuim bij leerlingen onder de 18, het ging hierbij om 2310 verschillende leerlingen. In 2022-2023 waren 4801 meldingen over in totaal 1948 verschillende leerlingen. Bij de leerlingen boven de 18 ging het om 3931 meldingen, van in totaal 1372 jongeren. Dit waren in 2022-2023 3586 meldingen, van in totaal 1349 verschillende leerlingen.

Thuiszitters
Wanneer een leerling mét een schoolinschrijving gedurende een periode van meer dan vier weken de school niet bezoekt, noemen we de leerling een thuiszitter en wordt dit als zodanig geregistreerd en worden de kernpartners betrokken om samen met ouders en leerling een plan te maken. De term thuiszitter hanteren we als zodanig, omdat het een landelijke definitie is. We zijn ons er van bewust dat deze term door ouders en kinderen als stigmatiserend kan worden ervaren. We maken hierbij geen onderscheid in de reden waarom een leerling niet aanwezig is, dus zowel ongeoorloofd verzuim als ziekteverzuim wordt geregistreerd. Regelmatig ziekteverzuim kan een signaal zijn voor een risico op schooluitval. Als we deze kinderen al vroeg signaleren kan vaak voorkomen worden dat zij gaan uitvallen. In de meeste situaties lukt het om een oplossing te vinden en kan het kind uiteindelijk toch weer naar school. Er zijn in 2023-2024 in totaal op PO (incl SBO), Vo, SO en VSO en MBO 215 kinderen die een periode thuis hebben gezeten. Voor 143 van hen is een oplossing gevonden, voor 72 nog niet. In 2022-2023 waren dit er 187, waarbij voor 42 geen oplossing werd gevonden in dat jaar. Redenen voor deze toename (die landelijk ook zichtbaar is) zijn o.a. dat het aantal leerlingen met complexe ondersteuningsvragen groeit en dat daar bij de wachttijden voor ondersteuning vanuit jeugdhulp of het speciaal onderwijs lang zijn als gevolg van financiële en personele krapte. Het uitblijven van tijdige passende ondersteuning zorgt ervoor dat de ondersteuningsvragen toenemen in complexiteit en dat ondersteuning langer nodig is. Combinaties van onderwijs en zorg zijn moeilijk te maken binnen het huidige stelsel.

Absoluut verzuim
Wanneer een kind leerplichtig of kwalificatieplichtig is, maar geen schoolinschrijving heeft, spreken we van absoluut verzuim. In het schooljaar 2023 – 2024 waren er 148 kinderen waarbij sprake was van absoluut verzuim. 51 van hen heeft alsnog een plek op een school gevonden. Van de overige leerlingen is een deel te verklaren omdat het leerlingen zijn die verhuisd zijn en bij wie een adresonderzoek loopt. Ook zitten er in de groep van kinderen waarbij sprake is van absoluut verzuim leerlingen die voorheen werden vrijgesteld van leerplicht, maar die nu met een onderwijs-/zorgplan in beeld blijven. Deze leerlingen staan dus niet stil. Ter vergelijking waren dit in 2022-2023 117 leerlingen, waarvan er 43 alsnog een plek op een school hebben gevonden.

Aantal vrijstellingen
De leerplichtwet kent drie gronden voor ouders om vrijgesteld te worden van de plicht om hun kind in te schrijven op een school, hierbij gaat het om:

- Artikel 5a: omdat een kind om psychische of lichamelijke redenen niet naar school kan.
- Artikel 5b: omdat ouders overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van het onderwijs, op alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen waarop de jongere geplaatst zou kunnen worden.
- Artikel 5c: omdat de leerling een school in het buitenland bezoekt.

Bij vrijstellingen is geen sprake van een besluit. Ouders tonen aan dat er een grond bestaat en dan ontstaat de vrijstelling van rechtswege. Bij dit proces is altijd een leerplichtambtenaar betrokken, en in het geval van artikel 5a ook een jeugdarts. Om het perspectief van het kind te borgen, onderzoeken

we altijd de mogelijkheid tot een onderwijs-/zorgplan in het geval van een beroep op artikel 5a, waarin onderwijs en zorgpartners samenwerken om ervoor te zorgen dat een kind toch tot ontwikkeling kan komen.
De vrijstellingen op grond van artikel 5b nemen landelijk toe. Ook in Utrecht zien we een lichte stijging, al blijft deze beperkt in relatie tot het landelijke beeld. We nodigen ouders die zich beroepen op dit artikel altijd uit voor een gesprek. In dit gesprek toetst de leerplichtambtenaar of er aan de vereisten voor de vrijstelling wordt voldaan en gaan we uitgebreid in op hoe ouders het onderwijs willen vormgeven en borgen.

In totaal zijn er in 2023-2024 188 vrijstellingen op grond van artikel 5a ontstaan, 24 op grond van artikel 5b en 151 op grond van artikel 5c. In de meeste gevallen voor maximaal een jaar, zodat er jaarlijks opnieuw bekeken kan worden of de vrijstelling nog nodig is.

In 2022-2023 waren er 179 vrijstellingen op grond van artikel 5a, 18 op grond van 5b en 126 op grond van artikel 5c.

Leerlingenvervoer
In het jaarverslag van Leerlingzaken leest u dat we in het leerlingenvervoer een toename zien van kinderen die zelfstandiger reizen met bijvoorbeeld een vergoeding of een e-bike. Dit is in lijn met de gewenste beweging om leerlingen met recht op leerlingenvervoer, die dat kunnen (leren), zelf naar school te laten reizen in plaats van met de taxibus. We hebben het afgelopen jaar meer ingezet op het bevorderen van zelfstandig reizen, zoals o.a. aangegeven in de Raadsbrief Korte termijn plan van aanpak Leerlingenvervoer Utrecht en de . De eerste effecten van dit beleid zijn in de cijfers van het jaarverslag terug te zien. De verwachting is dat het zelfstandig reizen in het komend jaar nog verder zal toenemen vanwege de recent aangepaste regelgeving van het leerlingenvervoer in Utrecht.

Over de verdere stand van zaken in het vervoer, evenals de effecten van de wijzigingen in de regelgeving, informeren wij uw raad in de kwartaalbrieven en de kwartaalmonitor leerlingenvervoer.

Voortijdig schoolverlaten

In de kwartaalbrief onderwijs Q1 2024 van 10 april jl. is uw raad geïnformeerd over het aantal voorlopige voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) van het schooljaar 2022-2023. Onderstaand vindt u de inmiddels definitieve cijfers voortijdig schoolverlaten voor het schooljaar 2022-2023. Deze cijfers verschillen in kleine mate van de voorlopige cijfers.

Het percentage jongeren t/m 23 jaar dat zonder startkwalificatie[1] het onderwijs heeft verlaten is in de gemeente Utrecht gedaald met 0,12%, van 2,25% naar 2,13%. In absolute aantallen betekent dit dat er, van de in totaal 23.506 Utrechtse jongeren, 500 Utrechtse jongeren (25 minder dan het jaar ervoor) voortijdig het onderwijs hebben verlaten. Ook in de Doorstroomregio Utrecht, waarbinnen Utrecht de contactgemeente is, zien we een lichte daling in het percentage voortijdig schoolverlaters (0,06%) ten opzichte van het schooljaar 2021-2022. Landelijk zien we een vergelijkbare minimale daling van het aantal vsv'ers van 2,37% naar 2,34%.

Utrecht (stad)	**2018-2019 vóór corona**	**2019-2020**	**2020-2021**	**2021-2022**	**2022-2023**
Totaal	22.173	22.644	23.046	23.345	23.506

[1] Een startkwalificatie is (minimaal) een diploma havo, vwo of mbo (niveau 2 of hoger)

Nieuwe vsv	512	438	441	525	500
% Nieuwe vsv	2,31%	1,93%	1,91%	2,25%	2,13%

Doorstroom-regio Utrecht	**2018-2019 vóór corona**	**2019-2020**	**2020-2021**	**2021-2022**	**2022-2023**
Totaal	73.128	72.914	72.098	71.593	70.822
Nieuwe vsv	1.367	1081	1.183	1.462	1400
% Nieuwe vsv	1,87%	1,48%	1,64%	2,04%	1,98%

Tabel 1. *Definitieve vsv-cijfers schooljaren 2018-2019, 2019-2020, 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023*

In de vsv-cijfers zien we dat er op mbo entree een daling is in het aantal voortijdig schoolverlaters. Op mbo-2, mbo-3 en mbo-4 blijft het percentage vsv'ers nagenoeg gelijk. In het voortgezet onderwijs zien we een opvallende stijging in het percentage vsv'ers op havo/vwo bovenbouw. Dit betreft met name jongeren uit havo 4 en 5. In vmbo bovenbouw zien we een lichte daling. Met name in het voortgezet algemeen volwassenonderwijs (vavo) zien we, net als in 2021-2022, een stijging in het percentage vsv'ers.

Voortijdig schoolverlaten en uitval in Utrecht
Zoals eerder benoemd in de kwartaalbrief onderwijs Q1 2024 maken we naast de jaarlijkse vsv-cijfers gebruik van maandelijkse uitvalcijfers. Dit biedt een actueel beeld van jongeren zonder startkwalificatie die gedurende het schooljaar worden uitgeschreven van de opleiding, en daarmee ook een vooruitblik op de vsv-cijfers voor het schooljaar 2023-2024. Daarnaast zetten we continu in op het voorkomen van uitval en voortijdig schoolverlaten aan de hand van actuele signalen uit de praktijk, een goede samenwerking binnen het regionale programma en gesprekken met de onderwijsinstellingen.

De afgelopen twee jaar is er een stijging te zien in het percentage vsv'ers uit Utrecht op het vavo. Het gaat hier specifiek om jongeren die zichzelf hebben aangemeld bij het vavo (en dus geen jongeren die vanuit het vo zijn aangemeld). De voornaamste redenen voor uitval van deze leerlingen zijn persoonlijke omstandigheden. Sinds dit schooljaar zetten we vanuit het doorstroompunt (trajectbegeleiding mbo en focus-aanpak) preventiever in op het vavo, om zo dreigende uitval vroegtijdig te kunnen signaleren en waar nodig studenten te kunnen begeleiden naar een voor hen passende plek. Ook voert het ministerie van OCW op dit moment een landelijk onderzoek uit naar de uitval in het vavo. Op basis van de resultaten van het onderzoek en onze eigen analyses zullen we wanneer nodig aanvullende maatregelen nemen.

Wat verder opvalt in de uitvalcijfers is een stijging in de uitval op mbo-2. De meest voorkomende redenen voor uitval bij deze doelgroep zijn een niet passende studiekeuze, het hebben van onvoldoende beroeps- en studievaardigheden en persoonlijke omstandigheden (o.a. financiële problematiek). Overigens lijken persoonlijke omstandigheden bij alle studenten een steeds grotere rol te spelen bij uitval. Een persoonlijke relatie met de student is een belangrijke manier om deze omstandigheden vroegtijdig te signaleren. Door de mbo's wordt daarbij benoemd dat het goed is om altijd verder te kijken dan de geregistreerde uitvalreden, omdat er sprake kan zijn van onderliggende (multi)problematiek. Tot slot zien we ook een stijging in het aantal studenten dat gaat werken. Er is bij deze doelgroep niet zozeer sprake van groenpluk[2], maar van jongeren die zelf vaker kiezen voor het

[2] Er is sprake van groenpluk wanneer een bedrijf jongeren in dienst neemt die hun opleiding nog niet hebben voltooid

opzetten van een eigen bedrijf. Vanuit de regio zien we het belang van inzet op professionalisering binnen de onderwijsinstelling en van partners om deze jongeren goed op weg te kunnen helpen.

Wet van school naar duurzaam werk
In september jl. werd bekend dat de inwerkingtreding van het wetsvoorstel ‘Van school naar duurzaam werk’ is uitgesteld van 1 augustus 2025 naar 1 januari 2026. Het doel van dit wetsvoorstel is om jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt de juiste begeleiding en ondersteuning te geven richting economische zelfstandigheid. Hiervoor zijn vier samenhangende maatregelen bedacht.

Er dient (1) aanvullende loopbaanbegeleiding ingeregeld te worden tot een jaar na diplomering of het verlaten van de school in het beroepsonderwijs, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. Daarnaast wordt (2) de maximumleeftijd van de doelgroep van de Doorstroompunt-functie verhoogd van 23 naar 27 jaar. Ook krijgen we (3) als gemeente (Werk en Inkomen) binnen de Participatiewet een meer preventieve rol bij het ondersteunen van jongeren naar werk. Tot slot (4) stimuleert het wetsvoorstel de samenwerking tussen het onderwijs, de Doorstroompunten en gemeenten (Werk en Inkomen) per jongere en binnen het regionaal programma. Op dit moment werken we dan ook in gezamenlijkheid aan een nieuw regionaal programma en zoeken we daarbij de aansluiting met de ontwikkelingen binnen de arbeidsmarktregio (o.a. het regionaal werkcentrum).

Binnen de gemeente Utrecht zijn we gestart om samen met de afdelingen Werk en Inkomen en Onderwijs/Leerlingzaken de huidige dienstverlening voor jongeren te analyseren. Zo wordt er een plan van aanpak opgesteld om de dienstverlening aan te laten sluiten bij wat er gevraagd wordt binnen de wet ‘Van school naar duurzaam werk’.

Het wetsvoorstel is in december 2024 ingediend bij de Tweede Kamer. In Q1 2025 verwachten we de publicatie van de concept-regeling voor het nieuwe regionale programma en in Q3 2025 de publicatie van het wetsvoorstel. In de volgende raadsbrieven informeren wij u over nieuwe ontwikkelingen en wat dit betekent voor de gemeente en regio Utrecht.

Focus aanpak
De outreachende aanpak Focus valt onder de wettelijke doorstroomtaak van Leerlingzaken. Focus monitort, benadert en begeleidt Utrechtse jongeren tussen de 18-23 jaar die geen opleiding (meer) volgen en nog geen startkwalificatie hebben behaald. Vanuit monitoring hebben we al deze jongeren continu in beeld. Daarnaast benaderen we alle jongeren met een inkomen onder €580,- per maand outreachend. Dit drempelbedrag is per 1 januari 2024 bijgesteld en bedroeg daarvoor €473,- per maand. Met deze verhoging volgen we het inlichtingenbureau dat op dezelfde datum het drempelbedrag heeft verhoogd naar €580,- per maand. Jongeren die een hoger inkomen hebben, mogen bij scholingsvragen altijd gebruik maken van de begeleiding van Focus, maar worden niet actief benaderd.

Elke maand worden deze jongeren in beeld gebracht waardoor het totaal aantal jongeren binnen de Focusdoelgroep varieert: sommige jongeren vallen de ene maand wel in de doelgroep en de andere maand niet meer, omdat zij dan een (hoger) inkomen of schoolinschrijving hebben.

We maken onderscheid tussen het benaderen van jongeren (waarmee we hen op de hoogte brengen van ons begeleidingsaanbod), het bereiken van jongeren (door middel van persoonlijk contact) en het daadwerkelijk begeleiden van jongeren met tenminste één adviesgesprek of traject. Het streefcijfer voor benadering is vastgesteld op 1.000 jongeren per schooljaar. In schooljaar 2023-2024 zijn er 1.830 jongeren benaderd, waarvan er 359 begeleid zijn of nog in begeleiding zijn. Hiervan hebben 121 jongeren een (scholings)adviesgesprek gevoerd en 238 jongeren een intensief begeleidingstraject gevolgd. Van deze laatste groep hebben 48 jongeren een schoolinschrijving, 70

jongeren werk en 50 jongeren zijn begeleid richting een traject bij Werk en Inkomen (18), passende hulpverlening (24) of arbeidsmatige activering (8). Het overige deel is nog actief in begeleiding (16) of heeft de begeleiding gestopt (54).

Focus begeleidt naast bovenstaande doelgroep ook de jongeren die vanuit het praktijkonderwijs, het speciaal voortgezet onderwijs en de entree opleidingen de overstap gaan maken naar vervolgonderwijs, werk of arbeidsmatige activering. Dit doen we in samenwerking met Werk en Inkomen. In het schooljaar 2023-2024 zijn er door Focus 377 jongeren begeleid die deze overstap hebben gemaakt.

In de bijlage, ‘Jaarverslag Leerlingzaken Gemeente Utrecht 2023-2024’ kunt u een verdere verdieping op de cijfers vinden.

Tot slot
Zodra wij de voorlopige cijfers voortijdig schoolverlaten van 2023-2024 in maart of april 2025 ontvangen, zullen wij u daarover informeren. In Q1 2026 ontvangt u de voortgangsrapportage passend onderwijs en voortijdig schoolverlaten met daarin de definitieve cijfers voortijdig schoolverlaten 2023-2024 en het jaarverslag van Leerlingzaken 2024-2025.

Wij vertrouwen erop u door middel van deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2025, NUMMER 35

Datum	18 april 2025
Van	College B&W
Behandeld door	Alian de Jong, Jasper van Wijk
E-mailadres	jasper.van.wijk@utrecht.nl
Kenmerk	30242954
Beleidsveld	Onderwijs

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen jaargang 2025 nummer 35 van Venita Dada-Anthonij (D66), Maartje Vermeulen (GroenLinks), Hester Assen (PvdA), Mariam Al-Saqaff (VVD) van 12 maart 2025 over Uitdagingen Samenwerkingsverband Primair Onderwijs.
De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1
Wanneer en op welke wijze is de situatie rondom de financiële uitdagingen van het Samenwerkingsverband PO aan het licht gekomen?
***Antwoord* 1**
De financiële uitdagingen werden in het najaar van 2024 geleidelijk duidelijk. Op 3 oktober 2024 heeft Samenwerkingsverband Utrecht PO (hierna SWV PO) de ALV, bestaande uit de schoolbesturen, per brief geïnformeerd over de financiële situatie en de gevolgen voor het arrangeren op de korte termijn. Op 9 oktober 2024 zijn de kernpartners ook middels een brief en een gesprek geïnformeerd door het samenwerkingsverband. Wij hebben uw raad hierover op 21 oktober geïnformeerd in de derde kwartaalbrief van 2024 en in de Voortgangsrapportage passend onderwijs en voortijdig schoolverlaten Q1 2025. In december 2024 heeft de directeur-bestuurder haar vertrek medegedeeld aan de ALV en de (kern)partners; vervolgens is in januari 2025 een waarnemend directeur-bestuurder gestart. Haar opdracht is om inhoudelijke en financiële keuzes in lijn te brengen zodat SWVPO financieel gezond wordt en blijft, met daarbij de focus op het nieuwe ondersteuningsplan en de kerntaak: samen met de scholen zorgen voor een zo passend mogelijke onderwijsplek voor de Utrechtse kinderen. Over deze ontwikkelingen is de gemeente door middel van een brief geïnformeerd op 13 februari 2025. Mede naar aanleiding hiervan is ambtelijk en bestuurlijk contact geweest met het SWVPO.

Vraag 2
Wat is de aard en omvang van deze financiële uitdagingen, en welke factoren dragen bij aan deze problemen? Hoe heeft dit aldus het samenwerkingsverband zo kunnen ontstaan?

***Antwoord* 2**

Er is sprake van een tekort van 814.000 euro op de begroting van 2024. De begroting bedraagt aan de inkomstenkant in totaal ca. 28,5 miljoen. U kunt de begroting hier lezen meerjarenbegroting ondersteuningsplan 2020-2025 SWV Utrecht PO. De inkomsten van het samenwerkingsverband zijn afhankelijk van het totaal aantal leerlingen in Utrecht (dit aantal is de afgelopen jaren gedaald in het primair onderwijs),het aantal kinderen dat naar het speciaal (basis) onderwijs gaat, en in welke ondersteuningscategorie deze kinderen vallen.

SWV PO noemt de volgende zaken die hebben geleid tot de financiële problemen:

Sinds 2020 neemt het aantal toegekende arrangementen toe en stijgen de totale arrangementskosten. Het betreft hier een stijging van 80,7% in de periode 2020 (472 arrangementen) tot en met 2023 (853 arrangementen). De arrangementskosten zijn vanaf het begin van de planperiode (2020 - €1.952.376) tot en met 2023 (€2.690.111) met 37,8% gestegen. De overschrijdingen in het budget zijn in deze periode opgevangen uit de reserves van het samenwerkingsverband, waardoor deze in 2024 uitgeput raakten.

In een beknopte analyse noemt het samenwerkingsverband een aantal factoren die hebben bijgedragen aan het ontstaan van het tekort, te weten:

- *Een stijging van uurtarieven, reiskosten en parkeerkosten bij arrangementsuitvoerders*
- *Een toename van de bekostiging van zorg vanwege besparingen in de jeugdhulp*
- *Aanvullende arrangementen bovenop het gespecialiseerd aanbod*
- *Onvoldoende overzicht op grote arrangementen en het totaal aan kleine arrangementen*
- *Het toekennen van arrangementen in de sterke basis, ondanks afspraken over de onwenselijkheid hiervan.*

Ook bleek er sprake van vertraging bij het indienen van arrangementen door de scholen, met vertroebeling van de begroting tot vervolg; de toenemende vraag naar arrangementen werd met vertraging zichtbaar, waardoor tijdig bijsturen op de begroting bemoeilijkt werd. Begin 2025 heeft SWV PO het arrangeren hervat en de gemeente geïnformeerd in de brief van 13 februari 2025.

Vraag 3

Heeft het SWV PO of de scholen binnen het samenwerkingsverband, zelf tijdig aan de bel getrokken over deze financiële problemen bij de gemeente? Zo ja, wanneer is dit gebeurd en welke signalen zijn er op dat moment afgegeven?

***Antwoord* 3**

SWV PO bespreekt de begroting met de gemeente op de jaarlijkse accountgesprekken en heeft de gemeente in oktober 2024 ook direct geïnformeerd toen het tekort en de gevolgen voor arrangeren aan het licht kwamen.

Vraag 4

Op welke wijze is de gemeente daarna door het samenwerkingsverband betrokken bij het aanpakken van de financiële problemen?

***Antwoord* 4**

Binnen de kernpartneraanpak is na het bekend worden van de problemen bij het SWV PO direct ambtelijk en operationeel contact geweest met alle betrokken partners, om de gevolgen voor kinderen zo snel mogelijk op te kunnen vangen. Hierover is uw raad geïnformeerd in de derde kwartaalbrief van 2024. De wethouder heeft bestuurlijk afgestemd met zowel de vertrekkende directeur-bestuurder als met de nieuwe directeur-bestuurder. Daarnaast is bestuurlijk met de Inspectie van het Onderwijs gesproken over de ontstane situatie. De gemeente is aan de hand van accountgesprekken en een brief geïnformeerd over de acties die het samenwerkingsverband zelf onderneemt op het aanpakken van de financiële problemen. De invloed van de gemeente op de financiën van het samenwerkingsverband is beperkt, omdat de gemeente slechts een bedrag van 486.000 euro

financiert op de totale begroting van ca. 28,5 miljoen euro. Dit betreft een subsidie voor de uitbreiding van de taken van het SWVPO op het terrein van het jonge kind.
Om de verhouding en de verantwoordelijkheden tussen een samenwerkingsverband en gemeente duidelijk te maken, leggen we hieronder (wellicht ten overvloede) uit hoe een samenwerkingsverband is georganiseerd en wat het doel is.
Binnen een regio verenigen schoolbesturen zich in een samenwerkingsverband, met als doel het realiseren van een dekkend aanbod van passend onderwijs. De afspraken hierover en de begroting leggen zij vast in het ondersteuningsplan. Dit is een wettelijke verplichting in het kader van de Wet Passend Onderwijs. Dit plan wordt vastgesteld door de schoolbesturen die samen de algemene ledenvergadering van het samenwerkingsverband vormen. Met de gemeente wordt dit plan besproken in het op overeenstemming gericht overleg (OOGO). De bekostiging van het samenwerkingsverband komt vanuit het rijk en via het samenwerkingsverband wordt dit, volgens het ondersteuningsplan, verdeeld over de scholen.

Vraag 5
Hoe schat het college de impact van de financiële problemen in op kinderen die afhankelijk zijn van zorg en ondersteuning vanuit het SWV PO, en wat zijn de concrete gevolgen voor deze leerlingen en de scholen?
***Antwoord* 5**
De impact van de financiële problemen is vooral in het laatste kwartaal van 2024 (beperkt) merkbaar geweest. In die periode heeft SWV PO minder nieuwe arrangementen ingezet. Consulenten van het SWV hebben dit samen met de scholen en kernpartners opgevangen door zelf extra ondersteuning te bieden en er waren beperkt nog arrangementen beschikbaar.
De ondersteuning is steeds doorgegaan, hoewel duidelijk is dat de vrees voor bezuinigingen enige tijd voelbaar is geweest in het werkveld. Per januari 2025 is het arrangeren ook weer hervat; hierover heeft SWV PO de gemeente geïnformeerd in de brief van 13 februari, die ook genoemd is bij het antwoord op vraag 1.
In het kader van het nieuwe ondersteuningsplan, werkt het samenwerkingsverband de gevolgen en oplossingsrichtingen verder uit. Dit plan wordt uiterlijk 1 mei aangeleverd aan de Inspectie van het Onderwijs. Wij verwachten de komende periode meer duidelijkheid te krijgen over de inhoud van het ondersteuningsplan en zullen uw raad hierover op een later moment informeren.

Vraag 6
Is er inmiddels vanuit het samenwerkingsverband ook zicht op de consequenties voor scholen en leerlingen als gevolg van de financiële problemen?
***Antwoord* 6**
SWV PO moet om de financiële problemen het hoofd te bieden, scherp afbakenen wat het wel en wat het niet (meer) doet. Schoolbesturen zijn nauw betrokken bij deze besluitvorming in het kader van het opstellen van het ondersteuningsplan. Wij verwachten de komende periode meer duidelijkheid te krijgen over de inhoud van het ondersteuningsplan en daarmee ook over de gevolgen voor scholen en kinderen. Wij zullen uw raad hierover op een later moment informeren.

Vraag 7
Welke maatregelen heeft het samenwerkingsverband ondernomen of is het van plan te nemen om zo snel mogelijk financieel stabiel te worden? En welke rol kan de gemeente hierin spelen?
***Antwoord* 7**
Deze vraag heeft betrekking op de inhoud van het ondersteuningsplan. Op het moment van antwoorden kunnen wij uw raad nog niet informeren over de maatregelen die SWV PO van plan is te nemen.

Het OOGO over dit ondersteuningsplan heeft op 16 april jl. plaatsgevonden. We zien zowel in het ondersteuningsplan als in het constructieve gesprek dat wij hierover hadden dat het samenwerkingsverband haar uiterste best doet om in korte tijd weer financieel gezond te worden en tegelijkertijd de kwetsbaarste kinderen te ontzien. Dit kan het samenwerkingsverband niet alleen. Het nu voorliggende plan is voor één jaar en in dit jaar zal met de partners in de stad gekomen worden tot afspraken over ieders verantwoordelijkheid binnen het hele stelsel van onderwijs, extra ondersteuning en zorg. Wij hebben vertrouwen in de wijze waarop het samenwerkingsverband dit aanpakt. Het ondersteuningsplan is deze week naar de inspectie gestuurd ter beoordeling. De planning is dat het samenwerkingsverband na de meivakantie het plan openbaar zal maken. We zullen u in een volgende kwartaalbrief hierover informeren.

Vraag 8
In de brief wordt gesproken over “scherpe keuzes” en een “onzekere situatie”. Kan het college deze termen nader toelichten en specificeren welke keuzes en onzekerheden hiermee bedoeld worden?
***Antwoord* 8**
Deze vraag heeft betrekking op de inhoud van het ondersteuningsplan. Op het moment van antwoorden kunnen wij uw raad nog niet informeren over de keuzes die het samenwerkingsverband hierin maakt. Wij zullen uw raad hierover op een later moment informeren.

Vraag 9
Ziet het college nog extra risico's n.a.v deze situatie in het licht van de (nu al lopende) tekorten in de jeugd en hervormingen in het sociaal domein?
***Antwoord* 9**
We zien dat de tekorten ertoe leiden dat alle partijen kritischer kijken naar de werkzaamheden die zij uitvoeren. Als partijen daarbij de focus terugbrengen tot de eigen (wettelijke) taken en verantwoordelijkheden, beïnvloedt dat de bestaande samenwerkingsafspraken. Bij het herijken van deze afspraken en de daaruit voortvloeiende nieuwe werkwijzen, zien we het risico dat kinderen tussen wal en schip blijven hangen zolang de werkwijzen nog niet ingebed zijn. Daarom blijven we elkaar als partners opzoeken om dit te voorkomen en kijken we in het sociaal domein integraal naar de ontwikkelingen rondom het ondersteuningsplan; hoe deze de andere hervormingen raken en welke risico’s dat mogelijk met zich meebrengt. Dit gebeurt zowel met kernpartners in de praktijk als bestuurlijk, onder andere middels het OOGO.

Vraag 10
Welke stappen worden ondernomen om de samenwerking tussen scholen, zorgpartners en de gemeente te versterken en te waarborgen, ondanks de financiële krapte?
***Antwoord* 10**
We ondernemen de volgende stappen:

- *Binnen de kernpartneraanpak vindt de samenwerking tussen onderwijs, leerplicht, het samenwerkingsverband, het Buurtteam en de jeugdgezondheidszorg onverminderd plaats.*
- *We evalueren de kernpartneraanpak om deze te versterken. Daarbij is extra aandacht voor de routekaart voor thuiszittende kinderen. Scholen, kernpartners en ouders doen hieraan mee middels enquêtes en interviews.*
- *In de periode vanaf de kerstvakantie 2024 zijn wij intensief, onder andere door middel van een doorbraaktafel, met de relevante partners uit het onderwijsveld in gesprek om zowel voor de korte termijn oplossingen te vinden voor kwetsbare kinderen en ouders, evenals beleidsmatige oplossingen voor de langere termijn. Dit onderwerp is ook geagendeerd op de Stadstafel Jeugd en Onderwijs van 2 april. Zie tevens het antwoord op vraag 4.*

Vraag 11
Welke maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat leerlingen die echt extra ondersteuning nodig hebben, deze ook weer kunnen krijgen via het Samenwerkingsverband?
***Antwoord* 11**
Per 1 januari 2025 is het arrangeren weer hervat door SWV PO. Dat was een belangrijke maatregel om de ondersteuning voor deze leerlingen weer georganiseerd te krijgen. Tijdens het proces rondom het ondersteuningsplan, loopt de dagelijkse ondersteuning door SWVPO aan scholen en kinderen door. Hoe deze ondersteuning voor het komende jaar wordt vormgegeven en welke maatregelen het samenwerkingsverband neemt, wordt duidelijk in het ondersteuningsplan.

Vraag 12
Kan de raad op de hoogte gehouden worden over het vervolgproces, omdat de huidige ontwikkelingen een behoorlijke hebben op de kwaliteit en zorg en onderwijs voor leerlingen.
***Antwoord* 12**
Ja, wij zullen uw raad op de hoogte houden van de ontwikkelingen rondom het ondersteuningsplan en het vervolgproces middels onze kwartaalbrieven.

Vraag 13
Op 17 maart is uitspraak gedaan door de Raad van State dat bezuinigingen aangaande het samenwerkingsverband teruggedraaid moeten worden. Heeft dit gevolgen voor de gemeente Utrecht?
***Antwoord* 13**
Nee, deze uitspraak heeft geen negatieve gevolgen voor de gemeente Utrecht. Vanzelfsprekend is het goed nieuws dat de gezamenlijke samenwerkingsverbanden deze rechtszaak tegen een landelijke generieke korting hebben gewonnen Deze kwestie ging over een generieke bezuiniging die de minister heeft doorgevoerd op de bekostiging van de samenwerkingsverbanden. De reden van de generieke korting was dat veel samenwerkingsverbanden volgens de minister te hoge reserves hebben. Samenwerkingsverbanden zonder hoge reserves zouden vervolgens gecompenseerd worden voor de gemiste bedragen. Samenwerkingsverband Utrecht PO zou in aanmerking komen voor compensatie van de gemiste bedragen. De compensatie zou echter niet even hoog zijn als het bedrag dat zonder de korting zou zijn betaald (vanwege indexaties). Financieel gezien zal deze uitspraak daarom voor SWV PO een positief financieel effect hebben.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen: SV2025

12 maart 2025

Vragen:

We hebben in de Voortgangsrapportage passend onderwijs en voortijdig schoolverlaten[1] van 4 februari kunnen lezen over de financiële uitdagingen van het Samenwerkingsverband PO en de directe gevolgen die dat heeft gehad. Daarnaast hebben D66, GroenLinks, PvdA en VVD signalen ontvangen, dat er onrust heerst rondom de situatie van het samenwerkingsverband en de impact die het heeft op het bieden van ondersteuning aan leerlingen.

Daarom de volgende vragen:

1. Wanneer en op welke wijze is de situatie rondom de financiële uitdagingen van het Samenwerkingsverband PO aan het licht gekomen?

2. Wat is de aard en omvang van deze financiële uitdagingen, en welke factoren dragen bij aan deze problemen? Hoe heeft dit aldus het samenwerkingsverband zo kunnen ontstaan?

3. Heeft het SWV PO of de scholen binnen het samenwerkingsverband, zelf tijdig aan de bel getrokken over deze financiële problemen bij de gemeente? Zo ja, wanneer is dit gebeurd en welke signalen zijn er op dat moment afgegeven?

4. Op welke wijze is de gemeente daarna door het samenwerkingsverband betrokken bij het aanpakken van de financiële problemen?

5. Hoe schat het college de impact van de financiële problemen in op kinderen die afhankelijk zijn van zorg en ondersteuning vanuit het SWV PO, en wat zijn de concrete gevolgen voor deze leerlingen en de scholen?

6. Is er inmiddels vanuit het samenwerkingsverband ook zicht op de consequenties voor scholen en leerlingen als gevolg van de financiële problemen?

7. Welke maatregelen heeft het samenwerkingsverband ondernomen of is het van plan te nemen om zo snel mogelijk financieel stabiel te worden? En welke rol kan de gemeente hierin spelen?

8. In de brief wordt gesproken over “scherpe keuzes” en een “onzekere situatie”. Kan het college deze termen nader toelichten en specificeren welke keuzes en onzekerheden hiermee bedoeld worden?

9. Ziet het college nog extra risico's n.a.v deze situatie in het licht van de (nu al lopende) tekorten in de jeugd en hervormingen in het sociaal domein?

10. Welke stappen worden ondernomen om de samenwerking tussen scholen, zorgpartners en de gemeente te versterken en te waarborgen, ondanks de financiële krapte?

11. Welke maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat leerlingen die echt extra ondersteuning nodig hebben, deze ook weer kunnen krijgen via het Samenwerkingsverband?

12. Kan de raad op de hoogte gehouden worden over het vervolgproces, omdat de huidige ontwikkelingen een behoorlijke hebben op de kwaliteit en zorg en onderwijs voor leerlingen.

13. Op 17 maart is uitspraak gedaan door de Raad van State[2] dat bezuinigingen aangaande het samenwerkingsverband teruggedraaid moeten worden. Heeft dit gevolgen voor de gemeente Utrecht?

Gesteld door:

- Venita Dada-Anthonij, D66
- Maartje Vermeulen, GroenLinks
- Hester Assen, PvdA
- Mariam Al-Saqaff, VVD

Ondersteuning van de Utrechtse Leerling

Basisinformatie

Datum	17 Juni 2025
Gespreksleider	Maartje Vermeulen
Tijd	19:30-21:00
Zaal	Stadhuishal
Soort bijeenkomst	
Werkvorm	Regulier
Portefeuillehouder	Wethouder Eerenberg
Vervolg	De gemeenteraad debatteerd over dit onderwerp tijdens de vergadering van de commissie:Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie. De raad besluit hier in principe over tijdens de eerstvolgende raadsvergadering. Wilt u nog informatie delen met raadsleden? Stuur dit naar raadsinformatiebijeenkomst@utrecht.nl
Links	Website gemeente en Facebook-pagina ‘Gemeenteraad Utrecht’
Deelnemers	-Globe College Utrecht -Stichting de Asstronaut en mijn gezin. - 2 deelnemers

Programma

19.30 - 19.35 Welkom

19.35 - 19.45 Visie & Ervaringen SPO Utrecht - Anje-Margreet Woltjer (PO)

19.45 - 20.00 Gesprek met aanwezigen over wat zij zien en verwachten

20.00 - 20.10 Vragen van raadsleden

20.10 - 20.15 Korte pauze

20.05 - 20.15 Visie & Ervaringen SPO Utrecht – Jeroen Lreijkamp (VO)

20.15 - 20.30 Gesprek met aanwezigen over wat zij zien en verwachten

20.30 - 20.40 Vragen van Raadsleden

20.40 - 20.55 Gezamenlijk gesprek rondom de vraag: Hoe kunnen we de handen ineenslaan en deze uitdagende tijd samen zo goed mogelijk doorkomen?

20.55 - 21.00 Afsluiting

Motivatie

Binnen het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs is een zodanig financieel uitdagende situatie ontstaan, dat dit de leerlingen raakt die vanuit die financiering extra ondersteuning ontvangen. Er wordt op dit moment gewerkt aan een ondersteuningsplan om dit recht te trekken. Inmiddels is ook bekend geworden dat de Onderwijskansenregeling vanuit de overheid zal stoppen en er bezuinigd zal worden op de basisvaardigheden. Zowel leerlingen uit het basis als het voortgezet onderwijs zullen hierdoor geraakt worden.

Graag horen bovenstaande fracties van het Samenwerkingsverband, schoolbesturen en schoolleiders (PO) en directeuren (VO), leerkrachten en docenten of, hoe en in welke mate de bovengenoemde landelijke bezuinigingen zullen impact hebben op op de ondersteuning van Utrechtse leerling in de praktijk. Daarnaast gaan bovenstaande partijen graag in gesprek over hoe een nieuwe situatie, waarin extra ondersteuning aan leerlingen verminderd of onderbroken moet worden, voorkomen kan worden.

Centrale vragen zullen zijn:

- Wat is de verwachte impact van de bezuinigingen op leerlingen in het basisonderwijs?
- Wat is de verwachte impact van de bezuinigingen op leerlingen in het voortgezet onderwijs?
- Wat kunnen we doen om de handen ineen te slaan en de impact te mitigeren?

Agendeerders

1. Venita Dada-Anthonij, D66
2. Hester Assen, PvdA
3. Maartje Vermeulen, GroenLinks
4. Janouke van Meerveld, Student & Starter
5. Anton Stam, Volt
6. Job van den Broek, CDA
7. Juriaan Otto, EenUtrecht

Bijdrage

Naam en (evt.) organisatie.

Bezuinigingen

Vanuit het Rijk met impact op Utrecht

16 juni 2025, Jeroen Kreijkamp
CvB NUOVO Scholen

nuovo scholen

Indeling

- Rijksbeleid 2024
- Rijksbeleid 2025
- Onderwijskansenregling
- Impact op Utrechtse Scholen
- Conclusie en oproep

Rijksbeleid 2024

- Bezuinigingen coalitieakkoord en Miljoenennota
- Gedeeltelijk teruggedraaid via amendement Bontebal c.s. op begroting

Uiteindelijk blijven van de oorspronkelijke bezuiniging de volgende bedragen over:

Subsidie School en Omgeving (po en vo)	20 miljoen euro
Subsidie Maatschappelijke Diensttijd	70 miljoen euro
Overige subsidies (ntb)	27 miljoen euro
Subtotaal	**117 miljoen euro**

nuovo scholen

Rijksbeleid 2024

VO HBO WO&O

Bezuinigingsdrift raakt ook de lerarenopleidingen

De bezuinigingen op het hoger onderwijs maken dat lerarenopleidingen hun aanbod steeds meer generaliseren. Maar het voortgezet onderwijs heeft geen baat bij generiek opgeleide docenten, stelt lerarenopleider Johan Graus.

TEKST JOHAN GRAUS - ONDERWIJSBLAD - 25 FEBRUARI 2025 - 4 MINUTEN OM TE LEZEN

nuovo scholen

Rijksbeleid 2025

- Voorjaarsnota 2025
- Val van het kabinet Schoof

Het gaat hierbij om de volgende bedragen:

Aanvullende bekostiging Onderwijskansen	177 miljoen euro
Niet indexeren Basisvaardigheden	48 miljoen euro
50% korting op indexering prijsbijstelling	52 miljoen euro
Diverse kleinere ombuigingen vanuit SHRM	
Subtotaal	**277 miljoen euro**

nuovo scholen

Onderwijskansenregeling (OKR)

- De OKR is een instrument om de structurele achterstelling van leerlingen met een sociaaleconomische, culturele of talige achterstand te doorbreken.
- Het maakt het mogelijk om gericht te investeren in ondersteuning van leerlingen die een verhoogd risico lopen op een minder succesvolle schoolloopbaan.
- Het gaat hierbij om extra begeleiding, taalondersteuning, kleinere klassen, aanvullende pedagogische inzet, en activiteiten die bijdragen aan de brede ontwikkeling van jongeren in kwetsbare posities. Dankzij deze middelen kunnen scholen compenseren waar de thuissituatie dat niet kan.

nuovo scholen

Impact op het Utrechtse onderwijs (1/2)

Vanaf 2027 zullen meerdere Utrechtse scholen aanzienlijk geraakt worden door het wegvallen van deze middelen. De impact laat zich samenvatten in drie hoofdlijnen:

1. Kansengelijkheid onder druk

- Het vergroten van klassen, juist bij groepen leerlingen die vragen om intensieve begeleiding en structuur.
- Het wegvallen van extra taalondersteuning, terwijl het ministerie tegelijkertijd inzet op verbetering van de basisvaardigheden.
- Het schrappen van remediërend en verrijkend onderwijsaanbod, wat de ontwikkeling van leerlingen met achterstanden belemmert.

nuovo scholen

Impact op het Utrechtse onderwijs (2/2)

2. Onderwijsveiligheid en werkdruk

- Minder inzet van pedagogen en ondersteuningsteams, terwijl gedragsproblematiek toeneemt en de jeugdhulpverlening vastloopt.
- Toenemende druk op reguliere docenten, met risico's voor de onderwijskwaliteit én de veiligheid in de klas.

3. Aantrekkelijkheid van het beroep

- De omstandigheden op de scholen die het verschil proberen te maken voor kansarme leerlingen, worden zwaarder.
- De aantrekkelijkheid van deze scholen voor bevlogen professionals neemt af, juist op een moment dat lerarentekorten nijpend zijn.

nuovo scholen

Financiën

- Impact op Utrechtse scholen enorm
- Voorbeelden:
  - Ithaka ISK nieuwkomersonderwijs: ruim 1.5 mln
  - VMBO's: ca. 500k per school

nuovo scholen

Conclusie en oproep

- Deze bezuiniging treft de scholen en leerlingen die de extra ondersteuning het hardst nodig hebben.
- Staat haaks op de ambities van inclusief onderwijs, gelijke kansen en versterking van de basisvaardigheden.
- Wij roepen het ministerie van OCW en de Tweede Kamer dan ook met klem op om deze bezuiniging te heroverwegen.
- Het behoud van de Onderwijskansenregeling is essentieel voor een rechtvaardig onderwijssysteem waarin álle kinderen tot bloei kunnen komen.

nuovo scholen

Bedankt!

NUOVO Scholen: Utrecht en omstreken